

A PERSIAN - PAHLAVI BALOCHI VOCABULARY

By

MIR AQIL K. MENGAL

VOL. 1 (A-C)

**BALOCHI ACADEMY,
QUETTA**

A PERSIAN - PAHLAVI BALOCHI VOCABULARY

By

MIR AQIL K. MENGAL

VOL. 1 (A-C)

130

**BALOCHI ACADEMY,
QUETTA**

PREFACE

My interest in Balochi Language, an Aryan Language of Iranian branch, led me to study the other Iranian Languages as well. Fortunately, I met Dr. MahdiMahaqqiq, a Professor from Tehran University, teaching Persian at the Institute of Islamic Studies, McGill University, Monteral, Canada. I took courses in Persian as well as in Pahlavi with the great scholar but the course in Pahlavi hardly lasted for three months as he was busy working on some theological book in 1968. I continued my private study of Pahlavi and other Iranian Languages with little progress. I returned home from abroad in the end of 1969, but lost all the materials which I so strenuously had gathered at McGill. I lost all hope to set a new on the work of gathering material for a while. In 1971 and later, I met Dr. Straser of Vienna University, Austria and Prof. V.I. Rossi of Naples, Italy, who encouraged me to start on the work of 'comparative study of the Balochi Language in relation to the other Iranian languages'. The latter,

also, sent me some useful materials on the Pahlavi, but the materials concerning the grammatical structures of the dead Iranian Languages were scant to allow me to present a more profound work. With the little material at hand, I wrote a few articles in Balochi which were Published in the local magazines as below :-

1. A comparative study of the Balochi in relation to Avesta, Kurdish, Persian etc. The Weekly 'Noken Daur' Quetta. Nov. 16th 1966. Jan. 1969 (Balochi).
2. A brief introduction of the Balochi to Pahlavi, Avesta and modern Persian. The monthly 'Ulus' (Balochi) Quetta. Nov. Dec. 1971.
3. Relation of the Balochi Language to the Caspian dialects e.g. Talish. Bolan-Nama, (Balochi) 1976.
4. 'The Median Language' (in relation to Balochi, Kurdish and Persian). The 'Monthly 'Ulus', Quetta. (Balochi) Nov. Dec. 1978. June. 1979.

5. 'Introduction to the Pahlavi Language (in relation to Balochi). The 'Monthly Ulu' Quetta. Sept. Oct. 1981.

Being encouraged by Dr. V.I. Rossi, I sat to prepare a Persian-Pahlavi-Balochi dictionary, beside other literary works in 1982 but suffered from soarthroat, lack of adequate medical treatment and diagnosis, prevented me to recover soon. Finally the disease resulted into thyroid-cancer in the end of 1983. In a desperate condition I did not hesitate to present my work to the Balochi Academy, Quetta, and left abroad for medical treatment on my own expense. A successful thyroid-surgery, lasting for two and half hours, was carried by the esteemed surgeon, A.G.A. Cowie, of University - College Hospital, London.

I returned home, weak and unable to study for a year or so and difficulties also rose to the callography of the phonemic scripts of the book.

Before, telling the readers of the

contents of book it would be better to present a brief introduction of the Pahlavi language as told by the scholars of the language.

According to Prof. Haug, the Pahlavi language developed from the mixture of Semitic and Iranian elements on the Frontiers of Persia and Chaldea in the 1st or 2nd ce. A.D. Later it split in two distinct dialects. The first Chaldeo-Pahlavi developed during the Arsacid period (249 B.C.-227 A.D.) and the other, called Sasanian-Pahlavi, developed in the Sasanid period (228-632 A.D.).

Some hold that Pahlavi is a Frontier language, probably the language of Fayli Kurds on the Chaldeo-Persian Frontier. D.R. Shifii in his, 'History of the Iranian Literature', writes that the word 'Pahlavi' originates from Parzav, an Arsacid tribe (akin to the Baloch tribe Puz). Ibid, P.14.

The other Iranian scholar of Pahlavi, Dr. Sadiq Kiya, in his 'Arya Mehr' Pub.

Tehran 1346 A.H., discovers Parzav or Puzz, which comes in the Perso-Arabic books of the 9th ce A.D. as Puzzak or Farzak, a variation seen in other proper names denoting peoples such as Mugh coming as Mughak, Kird or Kurd as Kurdak, Gil as Gilak and Er as Erak. (Arya-Mehr. P.38). The Purze, like Dahae and Sagadi was a Saka tribe who the achaemanid inscriptions mention as 'Parthva'.

The Pahlavi alphabet originates from Aramaic and written from right to left. It bears eighteen letters and a few monosyllabic words to denote numerics. The Semitic loan words reach some five hundred which are to be replaced by the Iranian words, called 'hizwārišn in Pahlavi, hizwāriš in Persian and hizwārišt in Balochi. Most of the hizwārišn stand closer to Balochi in their Phonological form. The Pahlavi script first appeared in the 5th ce. B.C. and continued till 9th ce.A.D. The Ispabuds, called Sipabunds in Balochi, of Isfahan were the last rulers who wrote in the script.

Among all Iranian scripts of Pre-Islamic Period, Pahlavi seemed to be more difficult to be decyphered until the discovery of Turfan Inscription on the borders, of Sinkiang province of China in 1928. The Inscriptions by various religious Missionaries were set up on the cross-roads of the Turfan trade routes. They were in many languages and few characters. Seven of these were identified as Iranian languages, including Arsacid Pahlavi and Sasanid Pahlavi. Before the great discovery, much was depended on the traditional reading of the Fārsī or Zoroastrian tutors, called, dastūr.

If we take huzwārīšn or replacement of Semitic words by memorized Iranian words, Pahlavi language, particularly the one on rock inscriptions hardly can be called an Iranian language, but, as Prof. Haug puts it "an Aramaic dialect and a degenerated form of cuniform Inscriptions of Achaemanid period (550-323 B.C.)". He further adds, "Pahlavi (of rock Inscriptions) is Semitic language with some admixture of Iranian words and constructions, if we look at it the way its written rather than the way read."

Most of the huzwārišn and certain features of Achaemanid coniforms (those suppose to be in a Median dialect) in the Pahlavi, particularly those in the Arsacid Pahlavi, make it stand closer to Balochi except in syntax and the infinitive. The syntax stands closer to Kurdish and Persian.

The particles, also, seem to be Kurdo-Assyrian. The infinitive is Persian, formed from the past stem of the verb rather than present. The latter form exists in the Median dialects, Kurdish, Balochi, Avesta and others. In view of Mr. Joseph Elfenbein, "Balochi belongs to the Eastern Group of the Iranian languages like Parthian or Arsacid Pahlavi".

He adds, "ancestor of Balochi was neither Parthian nor Middle Persian (Sasanid-Pahlavi) but a lost language which thus while sharing a number of characteristic features with either, some with both, had a pronounced individuality of his own. This language may have been a variety of Median speech since the Kurdish dialects, which have a note worthy affinity with Baluchi are to be traced, in V. Minorasky's opinion, to the ancient Median". (Enc. of Islam, Vol. I. London 1960).

Prof. Haug's definition of huzvarišn, ezvarišt of Pāzand, is more genuine than those of Westergaard, Dastur Hoshangi and others. He identifies it as a compound word of /uz-/, a negative prefix, /ut-/ of skt., and the verbal present stem/- var/, meaning, 'to turn aside, to select, to recover'. The prefix in Balochi is /vuz-/ and /guz-/ in E.Bal. and the root is the same from the verb, varrag, birrag, vēraḡ and bēraḡ in various dialects. The prefix occurs as /bē-/ in Persian, e.g. guz-vābī, of E.Bal. is bē-xābī of Persian, meaning 'sleep-less or not having a sleep'.

Among Western writers, T.A. Mayer is probably the first who in the Preface of his, 'English. Baluchi Dictionary' Publ: 1909, Lahore, considers the Balochis to be the remnants of the Medians or the ancient W.Iranians, whose language bears signs of affinity to the language of Medes. The later scholars and linguists approved it. In 1925, R.Gilbertson found certain affinities between Kurdish and Baluchi but Tedesco carried a vast research on the Iranian dialects in 1921. He placed pre-

Baluchi in the centre of Western Iran (Media Greater) or Zagros range, but L.W. Jones refers to the abode of it to be around the caspian coasts (Cosa-bīr, a Baloch Tribe). Tedesco, however, puts Pre-Baluchi among the North Western dialects of W.Iran, including the present caspian dialects, Talishi, Gilaki, Mazhandarani and semanani. (see Isogloses by Windfuhr P.458). Mackenzie (1961), also, places kurdish north or north-east of Persian (In Fars), Baluchi in central W.Iran(Media), (see P.459. Isogloses). Tedesco identified Parthian (Askani) as a NW dialect belonging to the Baluchi-Caspian group in the Zagroshills (Media Greater) rather than Alburz-hills (Media Raghae). (Isogloses by windfuhr. P. 460).

Dr. G.L.Windfuher, in his Isogloses, 'sketch on Persia and Parthians; Kurds and Medes', Writes, "Kurdish shares a number of features with the Median band of dialects. However, it also exhibits a cluster of innovations and lexical items which it shares with dialect group now adjacent to Kurdi, namely, Persian and

Baluchi." (ibid. P.458. 'Great Soviet Encyclopaedia'. Vol.3, Moscow 1909), includes, both Baluchi and Bakhtiari in the North Western group of Iranian languages. K. Masson in his, Persia, Publ.1945, Oxford, P.325. Writes "Baluchi is another Aryan language akin to old Persian (Old Iranian, Achaemanid/Median)".

No doubt, Balochi stands closer to the Achaemanid, the court language of the Achaemanid Kings who spoke Persian at home and also shares features with the Avestan dialect of Median language, the one in the Gathaas or 'Hymnes of secret Knowledge', called Gat in Balochi But, here we deal with Pahlavi words without context due to lack of material in hand. E West puts the number of Pahlavi words upto 62800 words. (Enc. Britannica Vol.12). The words available to the present writer are less than the above number and several of these are excluded due to not having any kind of resemblance to the Balochi words.

The verbal adjective is formed by the

present root or stem of the verb followed by affix/- ŌK / in Balochi and Kurdish and the affix/- āk/ in Pahlavi e.g., Tirsōk (coward) in Balochi and Kurdish is Tarsāk in Pahlavi and likewise is rawōk or rahōk of the former two and rawāk in Pahlavi, meaning "One who goes smoothly (horse)", the 'rahwār' of Persian.

A verbal noun is formed by the affix/- ār/- preceded by the past stem of a verb e.g. raftar = raftār', gait, way of going', from the verb, raftan, 'to go' of Persian, rarely occurs in Balochi classics. Some forms such as guptār, 'singings, Poetry, sayings', and other are some-what modified, are loan-words direct form Persian such as Kušār, and Kišhār from the Persian Kushtār, 'Killing, massacre', and Kishtār, Sowing, harvest, crop',,. In Balochi the verbs are Kušag and Kišag. They may come in compounds with the present or past roots such as Koš-o-Kušār and Kišt-o-Kišar in Balochi. Kirdār is other perso-Kurdish loanword in Balochi meaning 'act', deed, character'.

An other verbal noun is formed by the affix /-išn/, /-išt/ and /-iš/. in Pahlavi Balochi and Persian, preceded by the present root of the verb, respectively, e.g. Košišn, Košist and Košiš from the verb Košītan and Košīdan of Pahlavi and Persian, meaning, 'To struggle, to strife'. The verb does not exist in the Balochi. The verbal noun is regular in the Pahlavi and Persian but undergoes various phonemic changes in Balochi. The regular ones are parmāišť, rumāišť, vārišť, nālišť, gradišť, garmāišť, zarmbišť, paidāišť, rawišť, bandišť, and few others plus newly formed words from various verbs. Some of the irregulars in the Balochi need mention such as zānt, formerly zānišť from the verb, zānag, (to know, to have knowledge) mannišť, the latter occurs in various dialects as mann and mannav, meaning, 'Good-Thought, Good-desire, omen, imagination, inner thoughts,' and the former carries the meaning of, 'Good omen' (a wish to fulfill by the offerings on a shrine etc.). The compounds bundāt, šondāt, were the original

Bundāhišt, šon-dāhišt, meaning, "lying or base, foundation" and "way giving, arrangement, order", respectively. Some occur in a very intricate form and seem to be ancient Median e.g. vasāhit (a proverb) in the Re-khshani dialect is derived from the verb 'vasin' (to say), in Median and vačin (a saying) in Pahlavi and sanskrit. The original form in the Balochi and Kūrdī or Kūrdgālī must have been 'Vasāhišt'. These and several other irregular verbal nouns occur in Balochi.

The attributive suffix/- ēn/which follows an adjective, a noun or persent stem of a verb, so common in Balochi, rarely occurs in the Pahlavi, e.g. rādēn(arrayed, put in order, well-set), padēn(backed one, one in the rear), āsinēn(Ironed one, made of Iron), vartēn, girdēn, (round one) from/ rād/- (to array, to put in order)', pad' (Back, footprint),. āsīn(Iron and virt in Pahlavi and gird in Balochi, 'round' (like a ball).

Balochi shares a distinct feature of

wordformation with the Pahlavi by presenting an objective locative suffix/-ā/which follows a possessive suffix/-ī/, (the latter forms an adjective noun from such adjectives as vašš' (happy), āgās, āgāh' (alert, waked) and kār (work) from 'vaššīh' or 'vašši, āgāhī; or āgāsīh 'and kārīh, or', kār' in Pahlavi and Balochi, respectively. The suffix/- ā/ follows the adjectival nouns as 'vaššīhā', āgāsīhā' or āgāhīā and 'Kārīhā' is said to be the equalent of the Persian prepositions such as 'dar', 'bar', 'ba', and the Persian prefix/bi-/ to insert in order to get the full meaning of 'vaššīhā' 'āgāsīhā' and kārīnā. For example, 'āpātīhā' of Pahlavi - Balochi, (for flourishing, for prosperity, for settlement), one needs the Persian 'brā-i-ābādī', rather than 'ābādāna'. For 'āsānīhā' and 'šātīhā'. One needs 'bi-āsānī' 'brā-i-šādī' and 'dar-šādī', rather than 'āsānīāna, 'šādīāna'. Probably the Persian affix/-āna/may stand closer to the Balochi attributive/-ēn/which follows certain adverbs as, 'āskārī (g) -ēn' (clearly, openly), 'kātīlīgēn , (murderly) and

'āškīgēn' (of love, lovable, romantic, lovely) as, āškārāna', kātilāna' and ' āsikāna in Persian.

The compound word formed by the affix/-mand/ in Persian, /-bund/ in Balochi and /-vand / in Pahlavi and Kurdish are many e.g. Zormand, Zorbund and Zoravand, meaning: powerful, mighty', occurs respectively. The compounds having the affix/- bund / in Balochi are a few e.g , Nāzbund (obliged, longing for) hudābund (God, Master, Guardian, custodian), vāzbund(boss, one whose will rules), kārbund (attendant, waiter, one who runs for an errand), sipāhbund (commander, general), Silābund (armed man, one who bears arms), murādbund (wisher of a good omen, a petitioner) Some of these compounds are irregular plus a many borrowed ones direct from Persian, bearing the affix/- mand / in Balochi. Some of these irregular compounds run in the Balochi as: Brāhund or Brāhunde-(g) (brothern, racial brother), Nodbund or Nodbunda (g) (Belong to the vaporous clouds, Angel of rain), Arghavand or Arghand (Top one, an anti in the game of the knucklebones) and hudāvand (God, Master). These

compounds are interchangeable in all Iranian Languages e.g., the Kurdo-Balochi/ *xudāvand*, *hudāvand* / exists in Persian while the *xvastišnōmand* of the Pahlavi is *vāhvund* in the Balochi from the ancient *vāya-vand*, given in the Persian as 'ārzu-mand: (desirous). Likewise; *zorbund* or *zorbunda* of Kurdo-Persian is *Horvand* in the Balochi, meaning; 'sun-like'. The Persian affix/- *mand*/- may occur in the Balochi and Kurdish as /- *mān* /, /- *vān*/and/, /-*vā*/e.g. *muhīmān* (gentle, tamed (cattle) in the Balochi and *Marī-vān* (a Kurd-o-Baloch tribe) in Kurdish. The affix /- *vān* / comes with a number of proper names, mostly tribes e.g., *Amādvand* is *Amāvand* at present, the ancient *Amatmant* of the Assyrian tablets, *Mād* of the Persians and *Mede* of the Greeks. Later we hear *Kurd* as *Kurdmān*, *Turk* as *Turkmān* and so on.

The other synonymous component of the affix/- *mand* / is/ *bīr*/ or/ *būr*/ , /*bīl*/ whose allophones are / *pīr*/, /- *bī*/- *pī*/, /*vīr*/, /-*gur*/ and even/- *gal*/meaning', a large body, association, multitude, populous

(place), etc. Thus we have *kosa* or *kosa-bī* of Median dialects, a tribe around the *Kosabī* sea, called 'caspiān sea' by the Greeks c.484 B.C. *Mennea* as *Mennagur*, a Medi-an tribe around the lake *Urumiya* (Azerbaijan), probably the present *Mengur* tribe of the Kurds around the lake *Urumiya* and the *Mengal* tribe of the *Kurdgal* section of the Balochs. The syllable /-*bīr* / and / *bīl* / of Median dialects comes with the names of certain cities or towns e.g., *Armābīl* (Bēla) and *Kandābīl* (Gandva), mentioned by the Arab writers of the 9th ce.A.D., in Baluchistan and *Eribīl* in *Kurdīstan*.

Most of the other word constructions in the dictionary are alike in the *Pahlavi*, *Balochi* and *Persian*, as well in the other Iranian languages. One may look for these word-constructions in our book, *A Basic course in Baluchi*, Vol.I&II Barker - *Mengal*, Montreal, Canada, 1969.

The present writer considers the dictionary to be some-what helpful to the philologists as well as to the students of the

languages and literature in the Iranian studies. It may help those who want to introduce new words in the Balochi writings as counterparts for various terminologies as done by the writers of the Urdu or Persian, depending on Arabic or by the writers of the English, depending on Latin-Greek.

In the end, I am grateful to the Chairman of the Balochi Academy Quetta, and the honourable members of the Executive Committee of the Academy for allowing me to Publish the Dictionary. I am, also, grateful to Abdul Wahid Bandeeg for his kind co-operation to arrange for the calligraphy and Publication of the book. We faced problems and hurdle. The main problem rose whether to write the vocabulary of all the three languages in the Perso-Arabic script or in the phonemic Roman. In either case, the short-comings stood-up. If to write the Perso-Arabic how to determine the Phonemic similarities of the Pahlavi words akin to those of the Balochi and if to write the Roman, how to determine the true

pronunciation of the Persian words since most of these are of Arabic Origin. Moreover, it would have been difficult for us to go through all the available or standard Persian dictionaries in order to get the true pronunciation of the words. It was decided to leave the Perso-Arabic alphabet as given by the Persian scholars of the Pahlavi language. Problems rose in the caligraphy and accurate typing which we overcame with hard work. Necessary insertions were made to clarify certain meanings of the Perso-Arabic words and some Pahlavi words were left without inserting their Balochi counterparts, since these seemed to look more Balochi in their phonemic forms rather than semitic or else. Their Balochi counterparts may exist in one or other dialect of the vast Balochi language. The Balochi words here belong to various dialects, mostly either Eastern (Sulaimani and Kachchi) or Western (Makrani and Rakhshani), without specification. The writer

has specified some words of Pahlavi,
existing in Kurdi or Kurdgali (Brahui),
spoken between the two main dialects of
Balochi, in the Appendix.

January, 1988.

MIR AQIL K. MENGAL,
Vice-Chairman, Balochi Academy,
Q U E T T A

فارسی	پهلوی	یونانی	گیشینگ
آب	āp	āp	
آباد	ābat	ābat	
آبادان	āpatān	bādān, vādān	
آبادان کردن	āpatan kartan	vādān kanag	
آبادانه	āpatīha	ābatīha	
آبادی	āpatih	ābatī	
آبان (ماه)	āpān-māh	āhar-māh	
آبان (روز)	āpan roč	āhar-roč	
آب تقدیس شده	Parāhom	Parhom	
آبخور (نیک آبشور)	āpxvar	āpvar	
آببار	āpomand	Āpband	
آب در میان دهن	kayuk	xēd, hed	
آب رغن	tuf	tuf, tup	
آبستن (آب)	āpus	apus	
آبستن	āpusih	āpusī	
آبی - آبکی	āpih	āpī	
	āpik	āpīg	
آبیرس (درخت جنگلی)	apnus	apurs	
آبی رنگ (آبیروز)	kapot	kapot	
آتش	āxtaš, aixaš atur	ācaš, ācis, ač, as	

فارسی	پهلوی	پروچی	گیشینگ
آتش افرود	ataxšivazenīr	ācas-vazok	
آتش برام مان	ātaxš-i-vāhrā-mān	gwarāmān-ay-āciš	
آتش تخمه	ātaxšitoḥmak	tom-ay-āciš	
آتشکده	ātaxš-i-toḥm mān-i-ātaxšan	ācišanī-bān	
آتش کده همیشه سو	ataxš-hamēšal soc	hameš-sočēn āciš	
آتش (مسنوب)	ataxšik	ācišig	
آزار و نش	rāt	rād, rād	
آزادک	āzātīh	āzātī	
آزادی بخواه	āzātīkār	āzātīgīr	
آزاد	āzār	āzār	
آفرام	pasic	padīck	
آفریدگی - انتقا	apdomih	padohī	
آفرین	awdon, apdom	padēn, padīgen	

فارسی	پهلوی	بلوچی	عربی
آخند	axva. . goband	ahur	آخوند یا کردگانی
آدم نخستین، گامدرد	gayomart	gamar	
آذر باد، نام، خاص	ātur-pat	atur	آذر خاں پس بلوچی
آذر باریجان	āturpatakān	aturpaigān	خوش که در طاعت است - یک در قسطنطنیه و سجده نام
آذر برزی هر	burzēn-mitre	burzēn mehr	
آذوقه، زاد سفر	tušak	tosāg	
آذوقه انبار شده	hanbar	anbar, ambār	
آراسته	rādēn	raden, rādēn	مادی گیس بلوچی دیوین
آراستگی	rādēnakih	rādēnagi	
آرایش	rādēnišn	rādēništ	
آراستن (در استن)	patrāstan vērāstan	pārēstag	
آرام	ārām, rām	ārām, rām	
آرایش شود (ماده)	pēsītak	pēcītag	
آرایش کردن (ماده)	pēsitan	pečag	
آرد	ārd, artak	ārt, art	
آرند	ārzōk	ārizūg	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
آندو	xvā, xvāsišn	vā, vāhišt	کمالی در خوا
آزروند	xvastār	vāstār, vāzdār	کمالی در خوازم
آزروند	xvađisnomand	vāzbund, vāhund	
آزادی فرمانروای	xvatāy- kāmekih	vatkāmagi	
آز	āz	āzahī	
آزاد	āzāt	āzāt, āza, ājo	کمال آزات
آزاد چهره	āzāt čhrak	āzāt-čehrag	
آزاد کام، مختار	azāt-kām	āzāt-kām	
آزاد کامی، مختاری	āzāt-kāmih	āzāt-kāmī	
آزاد کامانه، مختارانه	āzāt-kāmihā	āzāt-kāmihā	
آزادگی	āzātakih	āzatagi	
آزار	bēš, bēših, vāsišn	bažn, bažm	
آزاری	bēsišnih	bažnī, bažmī	
آزار دگزنند	gazand, ranakih	gazand	
آزار دهنده	ranakih-dātār	ronagih, rogī	
آزارش رخ صدمه	āzārišn	āzārišt, zakk	
آزار شدن، کوفتن	tapahitan	tappag	

فارسی	پهلوی	عربی	گیشینگ
آزارشیدن، کردن	āzārtan, azaritan	āzārag	
آزارگر	vizandkār	gazindgir	
آزردگی (دردورشی)	dartih	darđi	
آزگامی	āz kāmih	āzahī	
آزم	az-arm	varram	
آزمگ، آزمودن	azarmik	varramīg	
آزردگ	duš-ramik		
آزمایش	āzmāyišn	āzmāyišt	
آزمایشی	uzmāyišnīk	āzmāyištīg	
آزمند	varanik	varramig	
آزمندی	varanixih	varramigi	
آزمودن	azmutan, ozmutan	azmayag	
آزموده	azmuta	azmutag	
آزور	vertak, kartakār āz-var	gvardag, kirdgār	
آزوری	āzvarih		
آزوراز	āzvarihā		

فارسی	پہلوی	بلوچی	گیشنگ
آسیان	āsān, xvar, xvarak, hugar	āsān, xvarag, bārso	آسانی مردے تے خود جتے
آسانی	āsānīh, xvarīh	āsānī, bārsohi	
آسایش	āsāyišn, xvarakih	āsāhist, bārsohi	خورہ آرامی مان کردمانی
آستان	āstānak	āstanag	
آستانہ در	dargāh	darga, darīg	
آسمان	āsmān	āzmān	آسمان مان کردمانی
آسمائیدن	āsāytan	sāsāyag, sāsārag sāsā kanag	
آسوری	āsūrīk	āšurīg	آشوریک لست ہوی نامے
آسیا، آسیاب	āsyāv, āsiyāp	āsiyāv, āsiyāb	
آسیاب کستی	asyay par- dast	āsiyāw padast jantar	
آسیب	ax, ziyān, ziyānīh, xvar zinltan	ziyānīh, dabbar, vārih zinag	خوابی مان کردمانی
آسیب رسانیدن (نہندیدن)	ās	hatukk, bor	
آش	xvartan	varag	
آشامیدن	xvarišn	vard, varist čūs, čuhišt	
آشام، خوردنی	žuyišn		
آشامیدن (دہریہ)			

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشینگ
آشپز	pāk	hattuki, borčī	
آشتی (امن)	āšt, āstih, āstakih	āstī	
آشتی، خوابی	āstxvāhīh	āstvāhi	
آشفتن	āšaptan	āšapag	
آشفته	vištoftan	āšoptag	
آشکار	āškārak, paitāk, pētak	askār, paidāg, petāg	
آشکار (ظاهر)	rošnāk, nišak	roč, rošnāk, roznāk, našk	
آشکاران	āš-kārīhā	āskārīhā	
آشکاری	āškārakih, pētākīh, ditārih	āskāragī, pētākīh, paidagih, didārīh.	دریم دیداری یا بلوی در کردی و سوم آشکارانک یا پیش مارگ معنوی است.
آغاز	sar	sar, sarīg, ēsar	
آغاز (انجام)	patīsar	padīsar, pad- ēsar, asar	ایسیر یا سر دکان و سر خراب انجام و گشت
آغاز	bunīh, nazdist	bunīg, awlsarīg, niyādist	
آغل	gostan, pahast, pahastan	bāhar, vār, gēr	
آفتاب	āftāb, xvar	āptāp, hor	خور و اادگان و آفتاب گشت

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشی
آفریدن	karitan, karrenitan, tāsitan	karrag, karrenag, trāsag, japōnag	کردگی، آفریدن
آفریده بد	duš—	dūš—, duž—	دوگالی، لوزدن، خنکی، چوش، کبر، دشمنی، دزدان، دزدان، کلاهک، کشتن، آفریدن
آفریده بد	dušdahāk	duždahok	
آفریده خوب	hūdahāk	hūda-dahok	بیمه و ناجورده یا ناجورده و ناجورده یا بیمه
آفرینش (منسوب به)	dahišnīk	dahištīg	
آفرینش نخستین	bun-dahišn	bundāt, bun- dahišt	
آفرینش نخستین یزدی	bunih-dātīh, bundāhišnīh, brinkar	bundātī, bun- dahištī	
آقای	patih		
آگ (برای درد)	āk	ukk, ukki	
آگاه	ākās	agah	
آگاهانه	akāsīhā	āgāhīā	
آگاه به موردی	dēnākās.	dīn-āgāh	
آگاه به دردناک	ākāspet	āgābund	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشنگ
آگاهی	ākāsīh	agahī	
آلت	afzār, afčar	awzar	
آلت شگنج	škēnjak	škenjag	
آلودن	alutan		
آلوده	ālūtak	ālūtag	
آمیند تر خورده	āmēč	amač	
آماجاء	amēčgās	āmāč pūh	
آن دمیر	hān	a	
آنان	oisān	ēsūn	
آنجا	ôd	ôd, ôda	
آنجا (خاص)	anôd	amôd, amôda	
آنچه هم	čē kāmīč		
آنسوی	lar	lik	
آنسوی	avarôn	agvarā	
آنسوی	terih	takā, gvarā	
آنطور، آنگونه	ōrōn	ā gonag	
آنقدر	and, hand, andcand		

فارسی	پهلوی	پوړی	گیشیگ
آنگاه، آنوقت	a dak	ā dakā	مرواگو مان کردگالی د رخشان پوری و توار پر خنوب کیل چو گشت
آنها (اینها)	ušan, ōisān	ēsān	
آوازه بلند (بانگ)	vāng	gvānk	
آوازه بلند (آواز بلند)	burz vāngihā	burz gvānk- ihā	آوردن و آوردن آوردن
آوردن	apurāk	āwurak, ārok	
آوردن	āpurtan, āwurtan	kārag, ārag	
آهک (ساروج)	čārūk	čār, čār-o-mot čūn	آهک و آهک و آهک آهک و آهک و آهک آهک و آهک و آهک
آهکی	čārukēn	čārēn, čāru gēn, čunīgēn	
آهین	āsan, āsēn, āhēn	āsin, āhin	
آهین درخشان (گران)	xyēn, xvān		آهین و آهین آهین و آهین آهین و آهین
آهنگ	āsinkār	āsinkār, āsin- gir	
آهنگ در موسیقی	hu-niyāk, vācīk	niyāg-da	
آهنگ خوش		nugdag	آهین و آهین آهین و آهین
آهین	āsenen, āhēnēn	āsinī, āsinān	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشنگ
آهو (عیب)	āhōk, āhūk	anāhūd, nāh ūdag	
آهو غزاله	āhūk	āsik, āsk	
آهو (نا پاک)	āhōkēn	hukēn, anāhūg, annūh	
آیا	hakar	hagar	
آیش (مل آمدن)	āylān	āyišt, āhtīn	
آژن، آهینه	ādvenk	ādēnk	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشنگ
آباد (پس)	apāk	abbā (pit)	کسین ما پگ مان کردمانی دو جوئی آنا گشت ابو کردمانی آنا انت لو پچی پت انت
ابتداء	bun, patīsar	bun, padīsar bun-gēj, sar	
ابد	apat	abat, abad	
ایدی	hamēšakih	hamešhagī	
ابدیت	hamākīhā ēštīš	hamukīa ištīn	
ابدیت	hamāk- rewīsnih	hamuk rawāti	
ابر	awr, abar, apir	awr, jambar	بلوچی آنا آنا انت لو کردمانی په انت کپار کپار آنا انت
ابر (دود)	dūt	dīt, dītālo, gūstālo	
ابر (دود)	meznah	mit, mitālo	
ابر	snōd	nod	بر سر دسک بر کو آنا آنا شود
ابزار (نار)	zafa, zahak	jur	
ابجد (لال)	apar	abar, bir	
ابرد	brāvān, bravad	burvānk	
ابرد (شال)	brūk, brūk- tak	brūk, burūk, bāk, bīk, brīgh	
البحانه	halakīhā	awlakīa	
البحانه در قمار کردن	halak-kārīh	halak-kārī	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گشیت
ایلمه رقاد	halak kunīšn	halak - kanak	
ایلمی	halakīh	halakīh	
ایهام	mutakīh	modagī	
اپرویزه پدید ز نامانی	aparvēc	parvez, parvēc	
اتحاد	ēvakīh	ēvakīh, yakīh	روحانی و آسمانی یا یکی رات
اتحاد	hamikīh, hamahī	hamukī	
اتحاد	ayojišn, ermānih	ermani	
اتصال	hambandišn	hambandišt	
اثاث البیت	mānag	mānag, maḍdī	
اجاره بها اجردیدل	mozd, mizd pādāšin	muzd pādāšt	
اجازه دادن	hištan	hištin	
اجازه عبور	parvānag	parvānag	
اجاق (تمک)	barēj	dēgōān, pādēn, garēc 7 gačč	
اجتناب (پرهیز)	pāhrēc	pārež	
اجتناب (بطلنی)	pahrēxtakīhā	pārezihā	
اجتناب کردن	pahrēxtan	pārezag	

فارسی	پهلوی	بروجی	گیشینگ
آجر	pātdašn	pādāšt	
اجرا	rawākīh	rawqkī	
آبردار	pātdašnomand	pādašbund	
اعاطه شدگ	pēcītakīh	pēcītagīh	
اعاطه کننده	vartēn	girdēn	
احترام	pās	pās	
احترام	pāsadarīh	pāso	
احترام	spās	sipās	
احترام (اتفاق)	snāyišn	snāyišt, sinnat	
احترام‌نابین	vandītan	gwandag	
احتیاج	niyāz, niyāzak	niyāz, nāz	
احتیاج	niyāzišn	niyāzišt, nāzišt	
احتیاج	niyāzomand	niyāz, nāzband	
احتیاج	apāyast, tangīh	ost, tankī	از کمال و نیاز و تنگ نیازمند گشتن
احسان نیز	kas-ič	kas-iš	
احساس (دیغرت)	snahīt	snat, satt	
احساس کردن	snāhitan	snat kanag	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشی
امتح	halak	awlak	
اخر	stār	istār	
اختر	stārak	silārak	
اخترشناس	stār-ošmār	istār-ušmār	
اخترشمار	axtar-mār	istār-mārok	
اختفاء (نہان)	nihān	nihān, andar	
اختصاص (اندک)	mānīh	mān	
اخلاط	āmēč	āmāč	تیرانی، ماموت
اخلاط (بایم)	ham-go, ūh	ham-gonī	
اختیار	āzāt-kāmīh	āzāt-kāmī	
اختیاری	kāmakīh	kāmagī	
اداره	dīwān	dīwān	
اداره کردن	vīnārtan	ginnārag	
اداره کردن	rāyēmīhitan	rāhēnag	
ادای سخن (قول)	vācišn	vačan	
طامع (ماتام)	drang, dirang	dreng, dareng	
ردام	pattāyišn	patāyišt	

فارسی	پهلوی	اوستایی	گنجینه
ادامه	pat-vandērūh	pat-bandagi	
ادامه دادن	kaštan	kaštag	
ادامه دادن	patāyitan	patāyag	
ادامه یافتن	patutan		
آب	čarp-zwārūh	čarp-zwānī	
آب	čarpīh	čarpī	
ادویه پشابه	mēsak	mis	
اذیت	rānakih	ronagī, rogī	
ارتباط دوسری و پیوستگی	pusahī	pusagī	
ارتفاع	bālist	bāl āi, bāl āc	
ارتفاع (قد و قامت)		bilād	
ارتفاع (دینگی)	masāi	mazani	
ارث (ترک)	apar-mand, apat-mandag	pat-mantag-	
اشتراک یافتن	rexn	rēc, pado-rēc	
اربع (دانش)	arj, varj		
ارمیده (دختر)	arzānī	arzān-	

فارسی	پهلوی	پارتی	گشنگ
ارزان	arz	arzān	
ارزانی	arzānik	arzānīg	
بطور ارزانی	arzānīhā	arzānīgā, arz- ānīhā	
ارزانیان	arzānikān	arzānīgān	
ارزانیدن	arzānī kenītan	arzān kanag	
ارزش (بها)	vahāk	bahā, bahāg	
ارضاء کردن	rāmēnītan	rāmēnag, rām kardan	
ارضوان (دنگ)	arǵavān	arvān, alvān	
از	arrak	errag	
از	hač	ač	
از او	hač-iš	ač-ā	
از بر خوردن	ušmurtan	ušmārag	
از بین	ham bun-ič	bun ač	
ازدواج با خویشان	xvētāk-dāt	vatīg-dāt	
ازدواج با خویشان	xvētodātih	vatīg-dati	
ازل	āsar	āsar, āmasar	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشنگ
ازیت	zamānih	zamāni	
ازینارو	ham čim	amē čam	
ازددا (دستاک)	ažī-dahāk	aždahāk	
اسارت	grawih	girao	
اساس	bunih	buni, bunig	
اساس	paoak, ōstām	pādag	
اساشا	bun-yaštakiā	bun-ištagiā	
اساشا	gohrihā	gorihā	
اساسی	bunik	bunig	
اساسی	matak	matak	کردگانی ماس است، ملکور امیل و گشت دست شاه ملوک و کتور و ملوک مات و ماس و ماس گشت چون که ملوک و مسترس سود و ماس گشت دخشان و مات و ماس گشت او و ماس ماس گشت
اساسی	matakvar	mātkawr	
اساسی	mātikān	mātigan, māsig	
اساسی	ostikān	ostogēn	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشیند
اساسی	vēš-m tak		
اساسی	xānik	xānaig	
اساسی	xvatik	vatig	
اسب	asp	asp	
اسب (خجمر)	star	istakr	
اسب (زین)	zēn	zēn	
اسب (سوار یا سب)	zēn-afzār	zēn-awzār, sanj	
اسباب کار	afzār, afčār	awzār	
اسب بالا (بدبندی اسب)	asp balao	asp-bālād	
اسب تندور	arvand asp	arbund asp	
اسب ماده	mātyān	mādayān, mādin	
اسب لر	gušasp	guš, naryān	
است	ēstēt	astat است	
استاد	ōstāt	usta, vastā,	
استاد مرد	ōstāt mart	vastā kār	
استبرق (دیبا یا بزداخته)	stawrak	sitārag	
استحکام	saxti	sakki	

فارسی	پهلوی	پرسی	گیشینگ
استقام	ostakīh	oštagi	
استقام (دستی)	pattokīh	patt	
استقام	drupustih	drahpushti	
استمرد تالاب بزرگ	vat	nāvar	
استخوان	ast	haqq	است مان کردگانی محط د گشت.
استخوان	astaxvan	ustuxvan	استخوان مان غوطی و گرو گالی
استخوان کرده	muhrak	morag	دلی و اینک دای گشت مورد و گشت دور گشت.
استدلال	gpwākīh	gwehaki, gwācīnī	
استرد تا طریم	astar	astaṭ, hačar	کردگانی و پز گشت
استراحت	āsānīh	āsānīh	
استراحت کردن	āsānenītan	asā kan-, sasā	
استراحت	apar patan	kan-, sasarag	
استراحت (خسیدن)	xuspitan xvaspitan	vespag	کردگانی مصدر تا چنگ پزشی د گشت.
استراحت کرده	xuspēn	vaspin, vaptin	
استرو	ustarak	istarag, ustarag	
استغنا	pulitan		

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشینگ
استقامت	tuwān	tuwān, wāk	
استمداد	tuwānīh	tuwānīh wass- o-wāk	
استمداد	awzaromandīh	zarbundī	
استفراغ کردن و قه کردن	gōkārtan.	kakārag	کرمکلی و قه کردنش کرمکار و قه کردنش
استفراغ کردن و قه کردن	vāmītan		
استفسار (پرسش)	pursišn	purs, pursišt. just-o-purs	
استقامت (پایداری)	patārīh hastikīh	pādārī hastagī	
استمرار	hamākīhā es- tišn	hamukīā ast- išt	
استمرار جاودان	hamak rawīšn	hamuk rawišt	
همیشگی	hamak rawis- nih	hamuk raptin	
استوار	ōstik	ostīg	
استواران	ōstikīhā	ostigīhā	
اسیران	vandgarīh	vandgiri	
اسیر	bastak	bandīg bastag-	بستگ فعلی بستگیت

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشینگ
اش (همیر شکم شخص بوم)	aš	-iš	
اشبا (لو میر شدن بعد از گشتن)	šerih	sērī	
اشباه	ērang	ērang, amērang rang amirg	
اشباه (دایلمو)	ērangi	ērangi	
اشتر (دشتر)	uštur	uštir	
اشتها	xvartārih	vardārī, xvāst xvakašši	مورد گالی و خال گشتن معدنات
اشتیاق	niyāzišn	niyāzišt	
اشتیاق		nāzišt	
اشتیاق		nāzbundī	
اشخاص	kasān	kasān	کردن گالی و خال گشتن
اشراف	vazurgān	buzurgān	گشتن و خال گشتن
اشک	ars, arš	ars	
اشک ریزان	gryān	gravan, grēhān	
امالت (دشتر)	hū-tohmih		
امالت (اسب)	ērih, ertanih	īr, īrzi	
امالت (اصل وین و گشتن)	bunysātih	bunātī, asil	
امالت	bunyaštālkāha	mātkawrī,	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشنگ
افغان دشهر	spāhān	spāhān, asp ahān	
اصلاح	vīrayiēn	pārēsišt	
اصلاح کردن پیراستن	vīrāstan	pārēsag	گوش بانی پارسیتن که دوزخ کردگاه پیر خلد است
اصل اولیه	buništak, buništak	bunčk	
اصلی	bunīk, gohrīk	bunīg-	
اصلی	mata-kavar	mātkawr	
اصلی و بغدادی	xānīk, xvatīk	xānagī, vatīg	
اصلی (تم نیک)	hu-tohmīk	šarr-tahmīg	
اصلی (نسل نیک)	" - zahāk	" - zank	
اصلی (نژاد نیک)	" - zāt	" - zāt	
اصلی (پسماندگان نیک)	" - pēt	" - pad	
اصلی (اسب علی تب)	ērīk	īrīg-	
اصلی بودی	vēh-zahišnīh	gih-zātinī gih zāyištī	
اضطراب	tapīšnīh	talvasaag, tapīšt	
اضطراب (ضد)	"	tapāvīst	
اطاعت	frāmān-burtān	parmān-bard- ārī	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
اطاعت	nigošišnih, ngošaktārīh	nigošagī, ni- gošdārī	سویب مانوئے نیماچی ام گشت
اطاعت و خداوندی	namāč	namāč, nimāz	
اطاعت کردن (مسیرین)	nigošitan	nigošag, nigo- šag	
اماق خواب و سترگاه	vistarag-gāh	bistrag-gāh nipād-jāh	
اطراف	pērāmōn	pēra, čawper pāra, pārag	اربع مان کردگالی و پار و چون گشت
اطراف	kus-takīhā	kaš-w-takā	
اطراف	par-gavār	pār-w-gvar	
اطلاع دلا گالی	akāsīh azd	āgāhī	
امینان	vāvārī-kanīh ēvarīh	bāvār-kunī	
امینان کردن (تعیین)	xost	host	کچی کرانی بلوچی
اعظارا	ačarakīhā	bēčāragīā, nāčāragīā	
اعتراف	xvastūkīh	xvāstūgīh, vāstūi	خواستو مان کردگالی ایشی مصدر خواستو میکنک رانت
اعتقاد	vāvarkānīh	bāvarkanagī	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گنبد
اعتقاد	vir-ravišn gīravišn	bir-ravišt gīr-ravišt	
اعتقاد	hast-meni- šnīh	host-manēništ	
اعطا کردن	baxštan	bakšag	شنگ مان کرد و مان کرد ایشی مسعدانت
اعراب	tājikān tāzīkān	tājikān "	
اعلیٰ	pahrōm		
اعلیٰ	apar-gar	abar, burztar	
اعلیٰ حضرت	oi bag	bāgiā	مالور و گنجدار و مالور بلوچی و بجایا گشت
اعلیٰ حضرت	oi bar	bāgiā	
افعال (فیب)	dru-tārīh dronih freftan reptan	druhdārī druhbāzi rēfar rēpag	
"	frēftan	rēfar, repag	کره کالی و کرینک مصدر رانت
افعال کردن	viyāpēni- tan	vāpēnag	
افعال کردن	drux-tan	druh-ag	
افعال کردن (فیب و لون)	"	"	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشیج
اغفال گر	drujastak	drubāz	
آفتاد (پس)	pat-kaftan	pad-kafag pad-kapag	
افوا کردن (گول زدن)	niyāzāneni- tan	nāzēnag	
افتخار	burzišn	burzī	
افتخار	brāh	brāh	چنان براه است
افتخار بزرگ	burz-brāhī	burz-brāhī	
افتراعت هست	spazgī	dobag, bagī	
افروز متن	vazēnitan	vazēnag gwāt dayag	
افزایش	afzāyišn	afzayīšt	
افزایش	frēhīh	pirāhī, frāhī	
افزایش (آتش)	vališn	balīšt, balag	
افزایش (بیش)	vaxš	gēš	
افزون	afzōn	afzūn	
افیر	apēsar	apsar	
افسر (در پلوت)	šatrikān	šatir	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گینج
آفسرد (نوع غذای سرد)	af-sart	afsārt	
افسوده	nišip		
افسوس	afsôs apasoskār apasôsāk	apsoz, afsoz afsozig afsozo-	
افسون	afsôn	afsün	
افشا	n.kēž		
افشا کردن	nikēžitan		
افشاندگی	viš-kītakih	gīs-getagī	
افشاندن	afšāntan	šānag	
افشردن	pālāyišn	pālāyist, pāā- yag	
افعی (مار بزرگ)	mar, šepāk	mār, gwanzmār (šipānk)	شپاک یا گوار بزرگ ماره - بزرگ گوار مار گشته
افیون	apiyōn	apīm	
اقامت (اتحام)	mānišnīh	mananišti mānagi	
اقتدار	dastwarīh		

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
اَندازِ طویلِ الدام	dēr_fraçtom pātih	tanā dēr pād	دُنیا شَه بُردگان یات پات پات پر مطلب دنگ گیشینگ او گالی کار مرزیت
اَندازِ کامل	bavadak sardārīh		
اندامِ بزرگ	mahist kār	mastirēn kār	
اندامِ قانون	dātūhā kart	dādihēn kār	
اندامِ کُنده	raftār, rawāk	raptār, rawok	
اَندازِ یقینِ دمان	ostavānīh	ostavānīh	
اقل	kēhist	kam	
اقل	karūst	kañmuk	
اَقلیم	kišvar	kišvar	
اَکتابی (کسی)	gošō-srūt gōšan-srūt		
اَکثون	âxnūn, nūn	annūn, nūn	
اَکثونِ هم	nun-ič	nūn ič	
اگر	hakar	aga, agar	
اگرچه	ka	añ ki	
اَکلاغِ دفر	xar	har, kar	
الحاد	dru-vandīh	druhi, druñb-	
الاس	almāst	āzi almās	

فارسی	پهلوی	بلری	گیشید
الشی (المش)	pācēn		
الغار	đārūk, taxtak	dārok, tākčag	
الوارطاق	frasp	raf	
الهام (خداوندی)	yān	giyān	
ام و غیر متصل از شخص	- am	- wn	
امانت	nihātak	niyādag	
امانت دادن	apaspartan	sipārag	
امتحان	ozmāyišn, ūzmāyišn	azmāyišt, čakkās	
امتحان کردن	ôzmūtan, uzmūtan	āzmāyag	
امتحان کردن	nikirišn	azmaenag čakkāg	
امتزاز	gumēzišn, gumēčišn, spōzišn	gilmen, lojar	
امتناء			
امتان (پیرامید)	ēmētan	omēthān	
امر	framān	parmān	
امر و دستوری	parvānak	parvānag	
امروفاش	framāyišn	parmayišt	
امری	maysr	māsal	باسن مرکب کار و کج گشت

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
امربزرگ قانونی	mas-dāstān	maza-dāstān	
امرفادون	framān dātan	parmān dayag	
امر کردن	framūtan	parmayag	
امروز	imroč	imroč	
امید	omēt, ēmēt	omēt,	کردگالی داد میت گشت
امیدوار	omētvār, om-ētdār	omētvār, omētdār	کردگالی داد میت گشت
امید بودگی، امیدوار	omētīh	ometih	
امین	ostavān	ostovān	
انار	anār	anār	
انارگون	anārgōn	anārk, anār-gona	
انبار	anbār, hambār	anbar, hambār	کردگالی داد میت گشت
انبار دین دیار	bun, bun katak	bun, bun o kət	بُن مان بلوچی و کردگالی
انبار	ganjēnak	ganj	مزنین بار دین گشت
انبار	vāristan	bāristān, bārxāna	کردگالی دین بار خا
انبار	varm ōpār	hērm purrēn sāpār	کردگالی دین بار خا
انبار داد	hanbārtār	ambārčī	کردگالی دین بار خا

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
انباردن	hanbārtan	hanbag, laddag, ladd-o-bār kanag	کردگالی آئینگ مصدر است
انبار	hanbāz, hambāz	hambāz	
انبان (گالی پریم)	hambān	hampān, anbān	کردگالی آئینگ مصدر است
انبوه	anbāh	anbāh	
انتخاب	vičīšn, viči- tārīh	gičēn, gičēn kāri	
انتخاب کردن	čītan	činag, gičēn kanag	
انتخاب کننده	vičitar	činok, gičēn kanok, gičēndār	
امکان داشتن (یکتا)	šāyēt būtan	šāyad būag	
انتخاب کردن	vičitān	gišenag	
انتشار (جدا)	viškītakīh	gištaḡī	کردگالی آئینگ مصدر است
انتظام	aparginārišt	abar ginār- išt	
انتقام	kēn	kēnag	
انتقام بخور (دشمن)	kēnik, kēnvar kēnvarī	kēnvarī	
انتقام جوی			

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشنگ
انتها (خاتمه)	frajām, frazām faš sar, dumb	varram pad sar, dumb	
اعتبار			
انجام	hanjam awdomih	anjām	
انجام دادن	kartan, pa- saxtan	kanag, pir- sāzag	
انجام دهنده	kartār, pasax- tār	kardār, sāzēn	
انحراف	vartarkih	gardagī, bir- gardagi, nāgarī	
انحطاط	nišip	šepī, šuwagī, nijl gisitagi	
اتصال (محل شدن)	niyārīšn, visustakih		
اندازه	andāčak	andāčag, andā- zag	
اندازه دیا اندازه	čandān	čandī	
اندازه حساب یافتن	mār, marak	mārag	
اندازه (پیمان)	patmānak	paymānag	
اندازه ها اندازه پیمان	pur patmānī- hia	pur paymān- agia	
اندازه	masai, masāk	lāhi, mazani	
اندازه ها که یک نعل شمشیر	sēnak masāk	sīnag	
اندازه و بلند یک اسبی	asp-bāiao	asp-bālad	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشنک
اندازه (بلندی یک مرد)	mart-balač	mart-bālād sarmard, gwānz	
اندازه (پهنای سینه)	sīnak-masāi	sīnag-mazani	
اندازه تن آسان	tan-masāi	badan-mazani	
اندازه (طول یک بازو)	bažāk-masāk basāk-masai	bāsk-mazani	
اندازه (مساحت یک شی)	katak- masai naō	kuddik-mazani	
اندازه یک نی	naō	nar, nai	
اندازه یک پا	paō	paō, pād	
اندازه (یک پهلوی)	pahlu- masāi	pālūnk-masai mazani	
اندازه یک قدم	pay	pad	
اندازه (یک وجب)	vitist-drām	gitiz-drāji, gi- timz-drāji, gi- cīr-drāji	
اندام (جفت جسم ازین)	andām	andām	
اندام حید خانزاده	tanbar	tabbar	
اندام پنهان	andar, andarag dar	andar andarīg man	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشنگ
اندوز	andarz, pand, gīlak	pant, gīlag	
اندوه	andōh	andoh	
اندوه (مسدود)	sōk	sōk	
اندوه	tīmar	tīmār	
اندوه	vitang	gīntang	
اندو شکن	andohgēn		
اندو شکن	ašāt-mēnišn	nāsāt mantgī	
اندو شکن	bēšt, mustgar	bažn	
اندو شکنانه	vitangihā	gīntangīā	
اندیشه	handēš, šn, mēnišn, men, guman, sikal, uskārīšn	handēšag, gumān	
اندیشه به	dušmat		
اندیشه خوب (امید)	hūmat	homēt	
اندیشه خوب (پهمن)	vahuman	gihman, gāmm-an, gaman homān	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
اندریشه خوب داشتن	hūmānīn	omānī	
انسان	mart	mart	
انسان عزیز	martōpār	mardwār	
انسان دوست	martdost	martdost mardumdost	
انسان دوستی	martdost	mardumdost.	
انسان م	martōmān	murdamān	
انسانی	martōmīk	mardumīg	
انسانیت	martomih	mardumi	
انفاق (ثانی)	miyānjakih	miyānjagī, niyām-jigī	
انفاق (منصف)		miyānjagir, niyām-jigir	
انقباض	srōšikih	šondātī,	
انفرادی (تنهایی)	ēvāzik	ēvekī	
انفعال	škas takih	šikistagī	
انکار	nigirāy	nāgarī	
انکار	hangār	angar, hiškar	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیلینگ
انگور	vaškal	angūr, vašš-kal	کل وکل مان کودی دیوچی کور کور سیمین انم گشت
انگین	hācitan, vačitan	gējag	چشمش کر کوشت یا کل گشت
انوع (مختلف)	gōnak gōnak	gon gonag- gonag, gonag-	
انوشه (دین، مع)	anōšak	anīšag	
انوشی	anōšakih	anīšagi	
انوشیروان (نام خاص)	anošak-ruwān	nošarwān	
اندام	nēstih	nēstih	
اندام و مقس	ana-histkārīh	nēstkārī, nezgarī	
اندام	avīn būtih	abun būti	
اندام	avīn būtankih	alun būtagī	
اندام بے آرام	apa-sihīšn	bē-āsīs, abe- āsīs	
انیة	hastih	hastih	
انیران	anağrān		
ار دغیر	avē ōi, uš	awā, amē āi	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشین
یاد، اوراد (پزی او)	patiš	par-iš	
او بردن (بلع کردن)	apartan	erbarag	
او	balist	bāwī	
اوستا (کتاب زرتشت)	apastāk, avistāk	avistāk	کتاب یسوعا و یسوعا
اولاد	zānak, zēkīh	zāng	
اولویت (اولین)	pēsīh	pēsī	
احانت	āzar	āzar	
اهریمن (شیطان)	ahrīman gan-nāk, mēnok, awigat	abla, ganok bē-gat	نمک منقش شده
اهریمن زاده (بلید)	hanu-šak	hannū-šakk	
اهل روم شرقی	hromik	aromīg, rūmīg	
اهل ماد و غرب ایران	mādīk	anādīg,	
اهل مصر	mačrāik	misrīg	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشینک
اهمیت	vahūk	bay, buhāg	بے نہ انت براں اہمیت نہاریت
ای دکتو اماناف	i	i	
الاد غیر دوم شخص معن	hē	ē	
ایالت	zand, kust	sand	
ایجاد	tašišn	trāš.št	
ایجاد کردن	tašītan kārenītan	trāš.št karrēnag šāzenag jorēnag	
ایجاد کتده	tāšītar	sōzēn, sūzandag trāšok, jorēnok	
ایده	hēt	he	
ایده	ēlar	ēdā	
ایرون	ētōn, ēdon	ē dawl	ایرون ماں کردمان
ایرادا زاپی روی	ēt-rād	ē rāō, ēra	ایرون ماں کردمان و
ایراد	vikīrāyīh		
ایران	erān	ērān	ایران ایرکد عراق توینن آریای پورنگ کو آری مرز ایران زمین کشت

فارسی	پهلوی	پارتی	گیشنگ
ایران شهر و شهر ایران	ērān šaor	ērān-šār	
ایران و بیج	sūt ērān-vēj	sūt ērān-vēj	
ایران الاصل	ērīh	ērī, īrzi	
ایرانی الاصل نبودن	anērīh	niārī	ایر یا ایری تری و اسب و ام ای نام بر بست
ایرمانی (رفاقت)	ērmanīh	ermanī	
ایزدان	yazatān	yazdān	
ایزد باران	tištar	ti, māti, tisk	
ایزد مهر	mīor	mēhēr, mer	
ایزد نگهبان داری (قوای)	art	aṛ	
ایست	mānišn	mānind, munind bunind, mand oštāg.	
ایسادگی	ōštakīh		
ایسادگی کردن	ham-ōstārē- nītan	ōstārēnag	
ایستادن	uštatan	oštāg, uštāg	
ایستادن	uštatan	kuštāg	
ایستاده	ōštatak	oštak	

فارسی	پهلوی	پروسی	گیشینگ
ایشان	avēšān, aīšān	awēšān, amēšān	
ایشان	usan	išān	
یمان	ōstavānīh astovānī vāvarīkānīh	ostavānī bāvargānī	با وسته مان مکران بلوچی یعنی ویاوریز گشت
ایمان (دین)	dēn gravišn	dīn garvišt	
ایمان آوردن	gravītan	garvag	گرویده
ین	ēt im	ē, ēš, ēd ime, amē, awē	
اینجا	ētar ētarīh	ēda	
اینجا (این جهانی)	indar	il	ایلی مان کردگالی و بلوچی و یک جز در جلی
اینقدر تمام دییات	avarōn	awēra, amē-rah	
این سوی	ētōn		آنند مان کردگالی
این طور	ōgōn, ōgōnak	ēgonā, ēgonag	
این طود (اینگونه)	ēn-jč	amēš	
این هم			

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشیند
ب			
با	gumē	gon, gumē	
بابک	pāpek	abābak, bābāk bābāko	باکو مان کرد و کاکه نه کرد با فریخته بادی مرد عزشت
بانج	bāž	bāj, bāž, bāji	با جی مان کرد و کاکه نه کرد آه و زور و بار کرد گشت کر کس چو و در دنان پیمایند سیلان دیم دنت
بانج (وین)	sāi	sāya, sarsa ya, sarsāyag	
با عارت	garmōk	gar mok	گرگ مصیبت
با غیر ساختن	tāštan		چاهنگ مان کرد و کاکه نه کرد مصیبت
با فن	vaxtan	gwapag	
باد	vāt	gwāt	
بادر بادروت خرمین و خرد پسند و شکری	vai	avaī, avaig-	هرای مان کرد و کاکه نه کرد خرد و پسند و شکری عزشت
باد	damak	damag	هرای مان کرد و کاکه نه کرد عزشت
بادام	vālām	bādām	بادام
باد رنگ	vātrang	bādring	در طب اجناس

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
بادوام	pattok, astītak	pātīg, pādār	
باد (مستراپ)	bātak	bādag	
بار (خامنه و سازمان)	bār	bār	کردگالی عوام چنگنه ساز و سازمانی بار گشت
بار (دفعه)	bunak	bunag	
بار (دفعه)	bār	var	کردگالی که چار گشت چون کرد چار و پروان
بار	jāvar	jār	
بار	partak, pardak vin, rin	pardag	
باران	vāran	gwārān, awr	گوارگ و گواران کنگ معد است هر گواران مان کردگالی و بلوچی که آزمای آب که گشت بلوچانی عوام باران و گواران مردنیانی نام دست است
باران	vārenītan	gwārenag	
بارانی	varanik	gwārān.g	
بار داری (پیر حاصلی)	barih, barišn	bar	کردگالی عوام بران خبرگ او برام بران سرد و بار داری بر داری و ایت
بار دوم	dōgānik	dugānagī	

فارسی	پهلوی	یونانی	گیشینگ
بارستان دایان	vāraṣtan	bāristan	کردستان یا بارخاندان گشت
بارتده دوسم دایان	zahāk bar	zahūnk, zank	بلوچی و کردستان یا بنگلور و بنگال زنگ نایک و بنگال
باردور	hudāk, hudahāk	vār	
باردور کردن (بارستان کردن)	gawr karīan	gwardag " būag	گشت و بنگال و بنگال آپس بیت
باره (اسب)	bārak	bārīg	بلوچی و بنگال کر باره دایان یا باره
باریدن	vārītan	gwārag	
باریک	bārīk	bārag	
باریک (بشیر و بزرگ)	tanuk	tanakk	
باز	apāč	pāč, pač, āmač, hatt	کردستان و بنگال و بنگال نگان و بنگال نگان
باز دمرغ شکاری	čaxrvāk, čih-āp	čāgl-ut	باز دمرغ شکاری باز دمرغ شکاری کردستان و بنگال گشت و بنگال خفاشی است
باز دگشاده	višatak, ustik vācārak, vācārīk	gišitag, gušādag bāzarīg	
بازاری			

فارسی	پهلوی	پروپی	گیشینگ
بازرگان	vāčarak	bazarig	
بازرسان ویر	kārvānik	kārvānig	
باز شدن (شگفتن)	čošmagān viš-kaftan	čommagān gīš-kapag, pač buag	
باز شناختن	uzvartan	uzmārag, wuz- cirrag	
باز کردن	apāč kartan	pač kanag pač kanag	
باز کردن (گشودن)	višatan	gišēnag	
باز گشتن	vaštan, froč vartitan	gardag, bir gardag	
باز ماندن	māndakān	pad-mantagēn	
باز ماندن	māndan parrextan	pad mānag pad rēčag, pad rešag	
باز مانده (فرا ده)	napat		
باز مانده (نسلی تو یا نه)	parrečānik parrečišn	pad-o-reč	کردن کالی و پودری گشتن
بازو	bāžak, bazūk	bask, bāsik	کردن کالی و باز است
بازو و در بازو آوردن	vaz	bāz, ambāz	
بازو دلمه	vāčik	gwāzi	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
بازی (چکه، فریب)	vačik	bāzi	بازی دیگر مصداق
باز یگر		bāzīgār	
بازر (با.ع)	bāž	bāj, baž	
باستشای	magar, bēkā yut-iç-hac	makan	
باشد (فعل بودن)	bāt	bāt	
باشکوه (مثل صا.ق)	bāmik	bam.g	
باشکوه (مثل بلند)	burzāk	burzag	
باشکوه (بلند)	burzēn	burzēn	
باشکوه (بلند)	buržök	burzig	
باشکوه .	burzišnomand		
باشکوه (با عظمت)	farrahomand	varryām	کاملاً دور یا مین گوشنگان
باشکوه		varryaoman	
باشکوه	pahron	paron	
باشکوه	rāyomand	rāmēn	
باشکوه	rōčanāk	rašīnak, ružnāk	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشنگ
باشکوه	rošn	rošn	روشن لسن بلوچی نامے اد صفت و وژر و دد کمانگی کالور و مرکب و مکون کیت چوش کر موشن دماگ
باشکوه	varčāvand	baršmand,	
باشکوه	varčēn	baršm, barānš	
باشکوه (خوب نموده)	xvārik	xvara, xvarag	گیش کر دگالی و لکاف نار و نریت خوار جے براں شتر جے
باشند	bavih	bayagi	
باشید	bēt	bit	
باطل کردن (پس نشاندن) (پس راندن)	paterānitan	padirandag padjanag	
باعث نابودی شدن	nasānēnitan	nasēnag	سگ و گسگ مار بلوچی و کرد گالی و معدرات
باغ	bāg	bāg, bağ	کرد گالی و باغ ایست
باغبان	bāgpān	bāgpān, bāgvān	
باغی (دیشمان تاب دادن)	tatan	tanag	تیل و ترک هر دو بلوچی کرد گالی و معدرات و گیش دماگ پتوان و تاب

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشینگ
بافت	tatak	tatag	تیشکان پهلوی
بافره	ferrahōmand	varryām	تیش
بافضیت	hunarōmand nēvak-tom	hunarmand nēktom	
بان مانده	patāyitan, par-rextan <small>patāyitan = par-rextan</small> māntan, māntan	mantag-pad manag, sar- āyag, pad- rēčag	
باقیمانگان	āpārikān.	padigan, pad- urečigan	
باقیمانده	apārik, parrēčānik	padig, padurēc	
بال (پرواز)	bāak	bāl	مرد گالی
بال (په)	parr, partak, parik	parrag, parrig	
بالا (قد و قامت)	bālād, ōj, ul	bālād, zi (zū)	بال این معنی جیسیم
باله آمدن	xēzistan	hīzag	دوختن
بالا تر	apartar	abartar	
بالا ترین	hač apartom	ač abartarēn	
بالا ترین طبقه بهشت	balstān bālist	bālāčān bālāč	
بال شده	vaīšn dātār	bālai-dātār	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشینگ
بالای	apar hač- apar	abar ač-abar	
بالای	tar, tarist	tikka, tikkaī	
بالای	ulih	zilah	
بالدار	parik	parrāig parra-dar	
بالذات	xvat-gohrīhā	vat-gawharī	
بالش	balisn, valisn	bālīt, bālī	
بالش دهنده	vālisn dahisnī	bal dayagī	
بالش دهنده	vālisn datār	bāl-dānok	
بالخ (برتا)	purāy	varnā	
بالیدن (نمودن تا و رفتن)	bālitan, vālitan	balarag	
بالنگ	vātrang	badrang	
بالین (بستر، بالشت)	balēn, vālēn aškōp, aškōw	bālēn	و ما ب بالین مثل حقا به پهلوی گفته
بام	bān, dār	bām, bāmb	
بامداد	bāmdāt uš, ušbām	bāmdāt bāmīsar	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
یا مدادی	bāmīk	bāmīg	
بامزه	pat-mečak	pa mazzag	
بامزه	mazakōmand	mazagdār	
بانگ	vāng, drāyīšn	gwank, drāhšt	
بانگ زدن	vang zatan	gwānk janag	
بانگی	vangih	gwānki	
بانو	bānūk	bānuk, godi	
بانو (زن)	nāirīk	nayārīg, nārīg	<p>کردن کاری یا کاری است مردن آردن گشت که خنیا سازد باز تعالی است، آردن آردن گشت</p>
بانوی خانه	katek bānūk	kudḍik-banuk	
بانوی	bānūkīh	bānukī	
با وجود	apar	abéd	
با در	vāvar, virravišn	bāvar, garā-višt	
با دما	astuvān	astovān	
بایم (باین)	gume	gumē	
بایم	ham-	ham-	

فارسی	پهلوی	پورپی	گیسینگ
باهم	hamahīk	hamahīg	
باهم (بودنی)	ham-būtīk	hambūtīg	
باهم	hamgāc	hamdam	
باید	apāyē	bāhid	
بایدگیر راه رفتن	hamčamišnah	hamčamištī	پنگ مصیبت نوع پورچو کوگه پجان ات
بایگان اسناد کشور	karita nipišt	-nimišt	
باین ترتیب	ōronak	awē-gonag, ēgonag	
باین جهت	ēt-rād ham-čim	ē rāō, ē ridā amečam	
بت	but	but	
بت (دیوتا)	dēv, uzdēs		
بتکده	uzdēs-tačār	-kačār	
بت تیغ	xar	hār, kunṭag	
بت شادمانه	šan	šank	
بجز	bē hač	bē ač, bēd ač	
بخش	čašmīhā	čamīā	

فارسی	پهلوی	لوی	گیشینگ
بچه (پسر)	bačak, vačak	bačak	
بچه (هفت ماهه)	haft-māhik	haft nāhig, hafto kodak, čučag	کردگانی نام هفت گیشینگ
بچه (نوعمر)	kutak, řetak, rasik ham patk- ārišnih	palgār	
بخت	aškār, uška- rišnih		
بخت (دور بارانخوم)	stār goušnih	istārgohi	
بخت یاز	patkār-ratih	palgār-radig	
بخت و محارل	patkārēnitan	palgērag	
بخار	dūt	dūt, ditalo	
بخار آلود (اسب)	hošēnāk	hošēnok	
بختا برشته	bēšutak baxt	bē šutag baht	بے کرد عالی و بدل و والیس و عظیم و آفتاب پوش کر بے انگ بے تنگ
بخش	baxš	bāšk	
بخش (فرد واحد)	bahr, brin	bahr, bun	
بخش	kart, fra, kart	kard, para, vand	کرد مالی و کرد و تنگ
بخش (لفظ برابر)	nēmak	nēmak	دیار و تن و دود و تن
بخش (تقریر)	tow, nisang	topaw, tunk, sung	یار و تن و تن بن بازن و مردانیک سور و تن و تن

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشنگ
بخش (مال فروختن)	apaxšišn	baš kīč, bakšiš	کردگانی بخشینیک
بخشایش			
بخشایشگر	apaxšišy- išnigār	bakšišgar, lakkbakš	
بخشانیدن	apaxšāyitan	bakšēnag	کردگانی بخشینیک
بخشش	baxšišn	bakšiš, bakšist	
بخشش	dahišn dātārīh, savākīh, nivēk drōn	dahišt dātārī	
بخش کتده	dātār	dātār	معدی و ازین داناو
بخش کردن	bahrīk	bahrīg	بهره‌میں و نیز ایرات
بخشندگی	vandgarīh	vandgīrī	کردگانی بخشندگی
بخشیدن	baxšītan, dātan baxšēnitan	bakšag, dayag bakšēnag	گشتن
بخرد	pat xrat	pa hurūd	
بخربا	xūpihā	šarrihā, jwāniā	
بخرد و بخشیدن و بخشانیدن	boyō, bōy- vajarak	vaššbod, dūp	کردگانی بخشیدن
بخرد دادن	boyēnitan vat	bod dayag, gand dayag bad	گشتن

فارسی	پهلوی	عربی	گیشینگ
بد	vatak	badēn	
بخورداد (خوب بردادن)	hū-bōyitan	و شبردگ، و شبردگ	
بدتر	vattar	badtar, battir	کردمان بدتر بشتر
بد	dušak		دوشتک مارا کردمان مارا خوششت
بد (دانا)	anak, avēh apārōn	nāgih	
بد دیوانی	gannāk	garnox, ganok	
بد اندیشه دشمنی	dušmēn	dužman	کردمان دشمن
بد بخت	vathaxt	badbaht	کردمان بد بخت
بد بخت (بد حال)	zatek, tapāh	zadag, tabā	کردمان
بد بخت (پائمال)	patiyārakomand anakih	lillopatiyār, patiyarker, patkōn	کردمان
بد بختی	zatakīh, tangih	zadagī, tankī, nāgihī	کردمان
بد بختی (در بخت خدایان)	anāpatānih	napātānih	کردمان
بد بو	duš-gand, gandak	gandagēn bo harābēn-gand badbo	مردار جا کر خان زشت به قمار که باک با آن ما سر و سر بر آن زشت
بد چیز یا ذره حس	gandak gandakih	gandag gandagi	کردمان گند، گند گند

فارسی	پهلوی	برهمی	گیشنگ
بدنه (تخم بد)	duš-tāhmik	badtohmig	سرد کمال غشج بد
بدتری	vattarik	badtarig, battiri	بدتری
بدجنس	vatak		
بدجنس	va(gohr	badgawhar	
بدجنس	vatzahrak	badzāhrag	
بدجنس	vatakīh		
بدبوی	vat-čihrak	badčēhrag	
بدعاب	vat-hamār	badmārēnok, badmār (guhmar)	
بدخواه	kēnik	kēnag, kēnağ	
بدخواهی	vat-xvāhī	badvāhī	سرد کمال بدخواهی
بدفرد	vat-xrat	nāhurūt	
بددل	vat-dil	bad-dil	است گشتی مان گشت
بدولی	vat-dilīh	bad-dilī	
بددم (بد نفس)	duš-daft	-daft, -jaf, -dabb	سرد کمال بدعت گشت مصدر است
بد دین	āk-dēn, duš-dēn	bad-dīn	
بدفهمی ناراستی هوش	āk-dēn h, druvandī	drupvand, druh- bāzi	سرد کمال نادر و جهار

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
بد	pur-māh	pūravēn māh, pūrawmāh badraw	
بهر روان	āk-rūwan		
بد رستی (بهر رستی)	rāstihā pat namčist	rastihā pa nāmīcinī, pa gwācinī	راستی آت ماں کرکال
بدر دش	duš-rawšn	badrawišt	
بدر زهر	vat-zahrak	bad-zahrag	بدر زارگت مان کرکال
بد سایه	duš-sāyik	badēn sāyag	
بد سخن گفتن	joŷitan		
بد سرشت	vat gohr, duš-čih	badgawhar	
بد سرشت	duš-tohmik	bad-tomig	
بد سرشت	duš-zahratik duš-dāhāk	bad-niyādag, bad-nihāt, bad-zank	
بد سرشت	vat hamār	bad ušmar	
بد شمار			
بد طبیعت	vat gohr, vat čihrak duš-nihātik duš-časm	badgawhar, bad čēharag, badniyādag, -čamm	
بد طبیعتی (بایستی)	vata-kih varanik	badēn gih badgihī	
بدعت گنار مددین			

فارسی	پهلوی	لوی	گیتیک
بد عمل (بدکار)	dušik-kār, bešitār	bēšik-kār, bēškār	بے مری مال گردگالی
بد عمل (مخوف)	dušak-marz	be-murzig	بے ارمیتا *
بد فکر	duš-hūmat	bēhomēt	ناخوت *
بد فکر (بدخو)	dušxrat	nāhurūt	دشمن *
بد فکر (بدیت)	dušman, dus-mēn	dušman, dužman	دشمن *
بد فکری	dušmanih	dušmani	دشمن *
بد کار	anēk, dušak, mar	nā-nēk, dūšag, mār	مار و دشتگ مرد استغاره لیدین بی غایه کار زینت *
بد کینه	kēnik	kēnag, kēnag	
بد گفتار	duš-huxt	čap-hūt	چپ همت مان گردگالی
بد گو	duš-gōwišn, spazg	badgohišt, badgo	
بد مزه	duš-mičak	badmizzag	بد مزه مان گردگالی
بد منش	dušmēnšn, vattar mānšis	dūšag, battir- mēništ	
بدن	tan, harp kālpāt	badan kalib	
بد نام (دشنام)	dušnam, dušsraw dusrawēnitak	dušman, zāh bad-sārēntag	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشی
بزشراد	vat čihrak daštōhmik	bad čēnrag, bad-tohmig	
بد نظر	duš-čašm		
بد نفس (دوم)	duš-daft	-daft, daff, jaff,	دستان کو با این بلند است و غایت دست است
بدین	vat-dihh, dušmanih	baddilī, dužmani	
بدون	be, bē hač spē	bē, bē ač, abēd	سردگای بدین
بد هنر	vat hunar	bad hunar	
بدی	vatih, vatakih vattarih duših	badī, badig- battiri, dahūsi	سردگای
بد (صفت و نافرمان)	āk, vizāgih	igg	یکه مانا کردگان
بدی (نامی خست و بدین)	anākīh, apā-ronih	nāgihī, abē- roni, bēronig	به این کلمات بدین است
بد در دهم	tōm, tohm tohmak, šusr	tom, tohm	نیمه مان کردگان
بد راقتانیدن	kištan	kišag	
بند الینگ	mang		
بند کشتو (یا رکنده)	vandgar	vandgir, bano vand kengak	از کمال خست و بدین

فارسی	پهلوی	پارسی	گیشنگ
بر (ناله)	apar, bar ōj, ul	apar, awar, bir, bēj, ūl	
بر (میره)	bar, mīvak	bar, nīvag	
بر (سینه)	var	gvar	گردگان حور
بر (از بر حفظ)	varm	varram	"
براحتی	fraxvīhā	fragīā	
برآشنگی	āhitih	āhtagī	
برآشفته	āhit	āhtag	
برآشفتی	āsaftan	asūptag-	پهلوی: عوگ و شوهر غرضی: فاحش کار مزد
برآمدگی	peštakih	darāhtagī, dargejagī	بست چشم نمکدان نزدیکی همکاران
برادر (نیز)	burāk	burrok	کردگی مثال کن کردن یعنی منی برابر می
برابری	ham-kunih	ham-gonī	
برادر	brāt	brāt	
برادر دودن	brātārōt	brāto	پهلوی: واکا نمین چه پست مات (و) کشته پسر ماترا و عورت مات دیگر کوهان و است
برادری	brātih ermānīh	brātī, brātīg	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشیج
برایگزنده	jumbāk	jumbāk, jumbēnāk	
برای	ō = pat rā	āi, parē	
بر بستن	apar bastan	pir bandag	
مربوط	barbat		
مربوط نهاد	barbut-srāy	barbat-sār	
برتران	hačiš masān	ačiš mazan	
برتری	aparīh, ulīh	abarī, balīh	
برتری	masīh, patīh	mazani, patani	
برتری	pahromīh		
برتری	salārīh	sālārī	
برترین	apar-večīh barēn	abargēti barēn	
برترین برتر	bālistan bālist		
برترین دانش	mahiat akāsīh	maza-agāhī	
برج اسد	šēr	šēr	
برج جدی	nehāzīkān, vahik		
برج جوزا	dō patkar		
برج دلو	dōl	dōl	

فارسی	پهلوی	پهلوی	عربی	عربی
برج علی	mēš, varak	mēš, gvarak	برج سلطان و فرحنگ	برج قوس
برج قوس	karčang	čang-ašk	برغلان حقیقت	برغلان حقیقت
برغلان حقیقت	nēmasp	nēmasp	برغلان حقیقت	برغلان حقیقت
برغلان حقیقت	drožan, drožen, adātiha	drožen	برغلان حقیقت	برغلان حقیقت
برغلان حقیقت	ustan, ōstātan	ustag, kustag	برغلان حقیقت	برغلان حقیقت
برغلان حقیقت	ōstēnitan	ustēnag	برغلان حقیقت	برغلان حقیقت
برغلان حقیقت	burtan, apurtan	barag	برغلان حقیقت	برغلان حقیقت
برغلان حقیقت	barišn	burtin	برغلان حقیقت	برغلان حقیقت
برغلان حقیقت	nitan, anitan	zinag	برغلان حقیقت	برغلان حقیقت
برغلان حقیقت	vacitan, vā-zitan, va-zēnitan, zānitan	zinaēnag	برغلان حقیقت	برغلان حقیقت
برغلان حقیقت	bandak	bandag	برغلان حقیقت	برغلان حقیقت
برغلان حقیقت	apār	apār	برغلان حقیقت	برغلان حقیقت
برغلان حقیقت	vičuyišn, nikir, uskār	vičuyišn, nikir, uskār	برغلان حقیقت	برغلان حقیقت
برغلان حقیقت	apar rasitan	bir/awar ra-sag, bir	برغلان حقیقت	برغلان حقیقت
برغلان حقیقت	" " "	" " just-o-purs kanag	برغلان حقیقت	برغلان حقیقت

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشینگ
بررسی کنند	nikīr, vijustār	nakīr, just kaṇok	
برز	burz, burš	burz, burz	
برز شمنی	burzišnōman-dih	burzgvandi, burzmandī	
برزگر	varzvar, varz kārār	bazgar, barzakar, bazzakar	
برز نامی (جمل)	burz nā ān	burznāki, burztiri	
برز (مقام)	burzak	burzag	
برزین مهر دنا خانی	burzēn mitr	burzen mēhr	
برسم گناه میتر کبر آن گوشه گناه تسکین شود	barsom	barsom, barsom	برسم گناه میتر کبر آن گوشه گناه تسکین شود
برسم چین	barsomčīn	barsomčīnok, barsomčīn	
برسم دان	barsomdān, mēhrōy		
برسم گناه می	urvarēn barsom		
برف	vafr, snahr	bavv, vavv, gvar, gwārik	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشیک
برف آلود	vafrēn	baven, gvaēn gwārikēn, garagēn	
برف آلود	snežak	šnazag	بلوچی و کردمانی، شنگ مطلب برف و صورت ترندیرا در بدانت
برف دار	vafromand	gwārikbund	
برفی	vafrēn	bavrēn, gvaren	
برف (یا برف آلود) و شمال غرق	vafrenak	gwārikēn, gorēn gorē (gwar-ric)	کردمانی گورچ
برق	vīr	gīr, gīrok (gīrt rok)	
برق را ساختن	vinārtan	ginnarag	
" (پیراستن)	virāstan	pārēsag	
برداشتن	brīstan	brējag, birēzag	
برشته	brīstag	brējītag	
برقرار شده	vinārtak	ginnartag	
برکار	aparkār	parkār, parkkār	
برکت	apātīh	āpāti, ābāti	
برکشیدن	ul burtan nanjītan, ōhiktan	bol barag	

فارسی	پهلوی	لوی	گیشینگ
برکشید (آزار بند)	āhinjag	āhnjag	
برگ	vark, varg	vark, varg	
برگ در آوردن	tandih	trikk	
برگزیدگی	činišn	čitin, činišt	
برگزیدگی	vičišn	gičēn	
برگزیدن (چیدن)	čīnītan	činag	
برگزیده	čītak	čitag	
برگزیده (مستقیم)	čītak	čēdag, čētag	کردمانی
برگشتگی	bē vartišnīh	bīr gardišpi, bīr gaštagi, bīr gardīsti	
برمد کردن	āškārākēnītan	āškārēnag	کردمانی
برنا	apurnāy, purnāy	varnā	
برنای (زنجوانی)	aparnāyīk, apurnayīh	varnāig, varnāhi	
برنج	virinj	birinj	کردمانی
برنده	burāk	burrok	
برنده (منسوب به تراشیدن)	karrēnītar	karrēnok	کردمانی و کردوک

	gwarag, gvarak gvarag	varak, varrak	بره (بچه میش)
	brēhnagī	brahnakīh	برهننگ
مردگالی	brēhnag, lūt, lūtk	brahnak lutak	برهنه
	burrak	buritan	برهنه (مرد غره)
	burrenag	burīnitan	بریدن
مردمانی	karrag, trasag karrēnag	karitan tāšitan karrenitan	(مراغدن) بریدن (تراشیدن)
مردمان درویش	daraw kanag runag bāmiyarig, miyārsakk	darutan apityarak	بریدن (درویش) برکا از عیب
	giyāb-draw, kahrōn	gāstr dravišnīh	بریدن (مفکرانه)
	burritag- karritag garitag	burritak, kartak "	بریده
مردمان درویش	buz, buzak, buzo	buz, buzak	بریده شده بز

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشنگ
بزرگ (صاحبان)	vuzurk	vuzurg, buzurg	
بزرگ	vazurg, vuz- urg		
بزرگ (مردم)	zand	zand	
بزرگ (کبر)	mas-, maza-	maza-, mazan	
بزرگ (بلندی) (مقام بلند)	burzak	burzag	مردمان کردمان و بزرگان دو گاه پس نوزادان کاهن بیت پوشی که نزد مردم عزیز و بزرگ دیده
بزرگ (بزرگوار)	girān	girān	
بزرگ (مرتبت)	mēh	mēhtar	
بزرگ آگاهان	ākās-pat	agāpatī	
بزرگ امید	mas-omēt	mazahomēt	
بزرگتر	mas-tar	mastir, mazitir	
بزرگ نمران	hač-iš masan	ač-iš-mazan	
بزرگ خانواده (کدخدای)	katak- xvatāy	kudikk-hudā, kawdā	
بزرگ داستان	mas-dāstan	maza-dāstan	
بزرگی	masēnih, masih	mazani, maznig	
بزرگ شدن	bālitān	bolag	یعنی مستند
بزرگ مردی	mas-martik	maza-mardi	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشنگ
بزرگ	vuzurgih,	mazani	
بزرگا دوست	škoč, varj masāi		
بزرگ عالم	vahik, vāk, vēsak	zahik, gvask	
بزرگویی	pāčan, vahik	pācin,	
بزم آورد شیرینی	bazmāvart	bazm-ay vard	
بزماده (کوی)	xar(xarraf)	harraf	
بزه (گناه و خطا)	bačak, vačak	bazzag	
بزه آیین	bazak advēn	bazzag-ādenk	
بزه کار	bačak-kār, bačak-gar, bazak-kar vacak-gar	bazzakār, močō	
بزه گر			
بس	vas	bass, vass	
بستر رود	mēg	mēn	
بستاد (بستر)	bast	bast	
بستر	vastar, vastarag	vastrag, bistrag	
بستر (جاء خوابیدن)	taxt-gāh	taht, nipād	
بستر	dušak, pasān		
بسترگاه	mātak vistark-gās	vistrag-jāh	

فارسی	پهلوی	پارسی	گیشیند
بستان دانده	manikān	mānēn	
بیتگ بستن	patvand, bastiśn bastan, vastan	pirband, bast- ist, bastin bandag, bandag	
بستن دته کردن	pašēnitan pašenēnitan	patāyag patāyēnag	
بته	ākustan, bastak	bastag	
بته بودگی	bastiśn	bastin	
بته شدن	pat-vanditan	pir-bandag	
بیتی (در حالت بستن)	bastik	bastig-	میران گردشی بستید
بُرد (مرجان؟)	vussat	gisad, gisid	
بسط (کشادگی)	sahmānak	sammaw, gušad	
بسیار	vasyār vasiṣyā	bišyar bāzla	
بسیار (دو سیم)	frēh	prāh	
بسیار (فراوان)	apēr	pēr, pirawān	
بسیار (آبی)	vas-apih	būzāpī	
بسیار بد	vattar-tom	battirēn	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشنگ
بسماء	vassān	vāzān, bāzān	
بیج شده	pasijak, pasičak	baštag	
بش و گیاه از سر آئیندگی	bēš	piš, buč	برج مان کرد مال و بوی سر زرد رنگ و گشتنت
بش (ریال اسب)	buš	bušk, bučk, buš	
بشش (خوش و غرام)	hū-rām	hurram	
بشقاب	tašt, patišxvār	tašt	کرد مان
بشقاب گرد	astak	assag	
بصیرت	nikēzišn	nikozānt, šarżanti	
بدی	jāmak	jēmag	
بعد	pas	pad	
بعدین	passēn, paōēn	padēn	
بعکس	bē	bē	
بعده	bē	bē, bēd, abēd	کرد مان بے و پیرس
بغ	bag	bagiā	
بغداد	bakdāt		
بغل	kaš, kašak	kaš	کرد مان کش
بتا	ēstišn	astin, astiğ	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشینگی
بقایا	māndakēn	mantakēn, mantagēn	
بقیه	par-rēcānik, hān spārik	pad-o-rēcēn padīg	
بلد و آفت و بای	margih	margī, mirgo	
بلاش (نام خاص)	valaxs	vālās, bālāč bālās	پهلوی و کردمانی و سرمانی
بلا فاصلہ	ham-zamān, ham-damān, andar zaman has, pat-gyāk	amā-damān amā-zamān dar-zamān	کردمانی و سرمانی
بلد و شہر	baxl	bahl	بش مان کردمانی
بلع	opārih, žūtārih gokārihitan	awgārī, kokārī kōkārāg	کردمانی و سرمانی
بلع کردن	ōpār	awgār, awgarok, kōkārōk	
بلغده	opartan, gōkartan gōvāri-tan	awgārāg, kōkār- ag, gōvārāg	
بلعیدن	drem		
بلعیدن دایم			
بلغم			

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشنگ
بلند	buland	buland, bulund	
بلند (سقام)	buržak	burzag	
بلند (قد)	ul	qīl, bal, zīl	
بلند (قد و قامت)	balao	bālād, bālāo	
بلند	bālistīk	bālāhīg, zīlag	
بلند بالا (بودنی)	hūrūstak	awrustag-	
بلند ترین طهر البز که در دوران آن از آن بهیرون آید	arē zūr	arğ-zor	
بلند حرف زدن	drayītan	darrāyag	
بلند دستی	ūstān-dastī	istān-dastī	
بلند روشی	buland	buland rawtin	
بلند شدن	ravišnīh xāstan	hizag, hīnzag	بزرگ شدن
بلند شدن	ustātan	ustag, kustag	
بلند کردن	burzātan	bura kanag	کردن
بلند مرتبه	burzēn	burzēn	
بلند مقامی	mas-gāsīh	maza-gisī	
بلند منشی	tar-mēnišn	ṭarr-mannat	کردن
بلندی	bulandīh	bulundī, burzī	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشیند
بلندی (بزرگ)	bar	tar-bar, tabbar, tū, tī	کردمان
بلندی	burz	burzī, burzig	
بلندی (قد و قامت)	bālāō	bālād	
بلندی (دماغ کوه)	čakāt	jikk, šikk	
بلوچان (قوم)	balōčān	baločān	بلوچان (قوم) پدران کنگر بلوچان نام پهلوی و نام کنگر که است
بلوغ (دختر)	pazāmišn	paigla	
بلوغ (عقل و تدبیر)	mēštarīh	mastirī	
بلوغ (پسر)	puṛnāhī	varnāhī	
بنا ساختمان	dēsīšn, dēstak	daṣag	
بنا کردن	dēzītan	dizag	
بناش المعش	haptokring		
بنام (معروف)	nāmčīštīk	nāmčāšš-	
بن (صفت زیرین و قوی)	bun	bun	بن و بند و بند و بند
بن (به - ظهور و ظهور)	kūn	kūn	انجین مارا کنگرانی
بن (به - شناسایی)	kūn	kūn, kīn	سیاهی داریت

فارسی	پهلوی	پارسی	گیشنگ
بند	band	band	کردگی
بند (دام)	nivandak		
بند (شتر)	vičast		
بند (دخ)	ānor		
بند انگشت	banjak	bunčak, bog	
بند بندگی	andarvāy vāčik	andarwāh gvizi	
بن دار (بند مفرط)	bunōmand	bunno, bunnaw	
بن داشتگی	bunyāstih	bunyāsti, bunāsti	
بندگی	bandagih	bandagi	
بنده	bandak	bandag, bandag.	کردگی بندگی
بنده (المانسزار طبع)	ērmān	ērmān, ērmāt	
بند هشتن (خستین آرایش)	bundāhiān	bundāt	
(نام کتاب بنده شتی)	vanafšak	banapšag	
بنفشه (گل)	bunkatak	bun-kučik, bundār	کردگی
بنگره (انبار)	mang	bang	
بنگ	mang + višta- spān	gušaspani- bang	
بنگ ویشتابی	bunak	bunag	بنگره کردگی

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگی
بُنجا (ازلی، مستحکم)	buhik	bunīg	کردمانانه بنیاد
بنیاد	bun	bun, bunāt	
بنیاد	bun-ē-datāk	bundāt	
بنیاد کردن	nihatan	niyādag	
برباد	bavat	buvāt, bāt	ایشی برتن ناما گنجان
پردگی	bavih bavišn	buhagī, buhai, būtin, bitin	
بدون	būlan, ēstatan	būag, biag	
بوده بودن	(ēstatat)	(estatāt)	
بودن (بایم)	hamahi	hamukī	استاد و معلمات مان بلوچی نیست مارس نام نیست تعمیراتی و گسترش یافته است
بودن (بایم)	apākītan	tipāk kanag	
بودن (ه)	ham bavēni- tan būtan	hamuk būag/ biag	
بوده	būtāk	būtāk, bitag būtag, būtay	
پردی	būtih		
بودن سرای سنتی دوبایان شدید	damak		

فارسی	پهلوی	یونانی	گیشینگ
بور	borak		
بوزینه	kapig	šadu	
بوستان	bōstān	bōstān	
بوستان بان	bostānpān	bōstānpān	
بوسیده	pat	par, palmina	
بول	pēškār		
بول کردن (در مورد ماه)	gomēzitan		
بول ماه	gōmez		
بوم	būm	būm	
بوم (مرغ جند)	vahuban murg	būmb	
بری	bōō/bōy	bo	گندمان باری و گندمان برای و دست و کار بش بدو سرگمانی ایست نکال دنت شود بدو و سبزو
بری بد	dūs-gand	bad-bo, badgand	
بری بردادن	gandītan	gand gand dayag	
بری خدش	bođ	vast-bod, vase-boō	خوشگندمان کردمان
به (در حرف اضافه)	bē-	bē-	
	ō pat	ō par	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گشتی
به اد	pat-iš	par-iš, parē	
بیر (خوب)	vēh	gēh, gih	
به (میوه)	bēh	bēr	
بها	vahāk	bahāg	
بها تصرف	arj	arj	
بها	sang barišn	sung	
بهار	vahār	bahār	
بمانه	bahānak	bahanag	کردگانه
پیشگی	bihānak vahanak	biyānag	بیانه مان کردگانه کردگانی
بهر	baxšišn	bakšīst, bakšīc	
بهر دست	vēh-dost	gihēn dost	
بهرام (نام خاص)	vahram	gwārām	
بهر	varhrān	gwārān	
بهرمند	bahr, nirmat bahrevar behrmand		

فارسی	پهلوی	پوچ	گیشیند
بهره (سودا شمر)	bahrak, bar	bar	
بهشت (بهترین جا)	vahišt	bahišt	
بهمان (نام خاص)	vahmān	gahman	
بهمرد	vēhmart	gihmart, gihmart	
به مردی (بهادری)	vēh-narih	gih-narī	
بهمن داری (دقا خوب داشتن)	vahuman darīh	gahmuz, gumuz	
بهمنش	vahuman mēnišn	gih-mann, gih-mannat, gahmand	
به نشان	vēh mēnišna	gihmannia	
بهمنشی	vēh mēnišnīk	gēhmannīg, geh-mannatīg	
بهمن مرغ (جغد)	vahuman murg	būmb murg, būmb	
بهیای	vēhnāmīk	gēhnānīg	
بهی	vēhih	gēhī	✓
بهیزک	vihēzak		
بهیزک (سال کبیسه)	vihēzakīk		
بهیزه کردن	vihēcēnītan		

فارسی	پهلوی	برجی	گیشنگ
بی	apē	abē, abēd, be-	
بی آب	anāp	beap, hīnār	
بی آبرو	dušāpak, rusvāk	darrāpag, rusvāg	
بی آرزو	akām	akīm, ēkīm	کردمال و کیم
بیابان	viyāpān	gīyābān, viyāwān	بیابان و یابان
بی ابتداء	asar	be sar	کریهت کر یا درستی برآید
بیابان	vaškar, viskār	giškar, klčar	او طریقه و کتاب است
بی اثر	apē-tuxšay	abē-tukk, be-tukk	بران کاد و گشت
بی ادراک	abōō	nāboō	
بی اثر ماندن	niyastān	nīsag	بهر حال کلمه نشت
بی بنیاد (برادر نیست)	abun	abun	این کلمه گزافه
بیان	guftarīh	guptārīg, guptārēg	کار گزافه است
بی انشاء (فرمان)	asar, afrazam	āsar, gūrazam gūrazam gōsam	
بی (نتیجه)	asarīh	asarīg	
بی همیت	visand		
بی (خرد، فهم)	vēj	vīj	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشنگ
بی جان	riatak	ristag	
بی بر	apēbar	ristar bē-bar	جاندار، جانور
بی بُن	abun, apēbun	abun, be-bun	
بی بود	apē-būt	bēbūt	
بی بودی	apēbūtih	bē-butīg, nābūtī	
بی بوی	aboō, apēboō	bē-boōf	
بی پاسخ (لا جواب)	apasaxv	be-passav	
بی پروا	asa mānišn	asā mann,	
بی تجربه	anāzmūtak	nāzmutak	
بی تجربه	anāzmūtak	nāazmūtak	
بی تردد	apēgumān, aguman, ēvar	bēgumān, nā- guman	
بی ترس	anābim, azi- mēnsion	nagisn	
بی تشنیم	avičn		
بی تعیم (بے عزیم)	akāmak	nākāmag	
بی تقوای	dravand, drujih, ahramōk	druhbandi, druhi, dru- bāzi, nā-rāmag	
بے توان	akār	yakkār	کردگی زیاده

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشی
بی تو جہ (پے آرام و مستی حال)	sūtak vistār	sūdag gistāg	
بی جاہ	apē-gās	be-gis	
بی جامہ	apē-yamak	bē-jāmag	
بی جان (ناقص)	uzūt boō		
بی جنبش	ačandišnīk	bē-čandištig	
بی چارگ	ačarakih	bečaragī	
بی چارہ	ačār	nāčār	
بی چارہ	ačarak anačarak, apēčār	bēčārāg	
بی حاصی	avin būtakih	abun būtagī	
بی حال	akārī, bē-sūtakih	yakkarī, bēasudagī	
بی حد	apē vīmand	bē-sīm-o-and	
بی خبری (نا آگہی)	anākāsīh	nā-āgāhī	
بینختر	vēxtan		کردگالی و بیختر
بیخودگی	duš-xvatih	bē-vati	
بیخودگی	axvarīsh	be-vardin	کردگانی و بیخود

مارسی	پهلوی	پرتوی	گیتینگ
بید (درخت سایدول)	vīl	gēt	کردگالش بر گشت پوش و عباس
بیدار دل : مغس	zēnavand	zinibund	
بیدرد	kēm-ran	kamrran	
بیدگون (دخت)	vītopat	gēt-ē-patk	
بیددام	frasavand		
بیدین	duš-dēn. āk dēn		
بیدین (سخت نهالیم)	ahrāmog (x)	nārāmāg nā-bāmāg-	
بیدین (متردد و هوکین)	druvand drvand	druhvand druhbāz	به به ویش کپه
بیدین (از خلای ویش)	apa-ron	aberon	
بیرین (به یقین)	apa-ron an-astuvan	bērout, bēron	
بیری	ahmih	be-awst qm be-awst dar bēdīnīg	
بیری (متردد نهالیم)	ahrāmogih ahrāmokih	nārāmāgi nolāmāgi	
بیرین (متردد و هوکین)	druhvandih	druhvandī	
بیرین (مناقت)	karapī	kalapī, kalpi	
بی رامس	arāmīšn	nārāmāt	
بی راه	apē-rās	abērāh, bē-rāh	

فارسی	پهلوی	عربی	گیتیک
با رحم	anāmurz	bēmurzī namurz	خاک نام کریمه
بارمی	xrūkīh	nabažn	
بی رنج	abēš-asēž	nāsāyag, bēsāyag	
باسایه	nāsāyak	manj, baj, vaj	در میان کوهان و کوه
بمردن	ōj, bērōn	horsand-vir	
با نیاز (در درانی و خواست)	xonsand-hēr		

پا	پهلوی	عربی	گیتیک
پا	pā ō zang	paō, pād zēng, zēnga ling	رنگال در کوه و دریا مورد برای کوه و دریا حان و پیر و گشت
پا برهنه	amok	šapād	کردگال و مشباد
پاک (دخا ص)	pāpak	bābāk, ababak	
پا پرش	kafš	kawš	رنگال و کردگال و گشت
پاداش	pāddašn	pādašt	جیبانی پا پر و گشت
پاداش (افزود)	mōzd, mīzd, puhl, nīrmat	muzd, pūhryā	کردگال
پاداش گیرنده	mīzdvar	muzdvar, muzzar	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشک
پادشاه	pātaxšā	bādīšā	کردگانی
پادشاهی	pātaxšāyih šāhīh	pādīšahi šāhī(g)	"
پادشاهی توانا	tuwān- pātaxšāhīh	tuwānēn- bādīšāhī	"
پارگزشته	pār	pār-	"
پارچه ظریف	bōp	bōp	"
پاری (نسل)	pārsīk-	pārsīg-	پهلوی و پهلوی نو لوزی
پاری (صبح)	pārsīkān	pārsīgān	نزد سرای تواریک سبک
پاریک	rēšag	rēšag	تواریک، جان، جودگر ماند کایت
پاره	pārak	pārəg	کره پاره و پارس و پاره
پاره آجر	kaṭuk		گشت
پاره پاره کردن	kirrēnītan		
پارستان	pārak-stān	pāra-pul	کردگانی پاره پاره
پاره کردن	kaftan	kuṭtag	مصد گشت
پاره پاره شدن	karrēnītan karītan	karrēnag, karrag	"
پاره گشتن	visastan	gisag	"

فارسی	پهلوی	پارسی	گیشیگ
پازن	pācān	pačin, pašin	پارسی نو یا دلی گیشیگ
پاسپان	pāspān	pāspān	پارسی نو یا دلی گیشیگ
پاسخ	pasaxy patvač, ak	passav pačvačin	پارسی نو یا دلی گیشیگ
پاسخی	pasaxvīh	passavīh	پارسی نو یا دلی گیشیگ
پاسداری	pāsdārīh	pāsadārī(g)	پارسی نو یا دلی گیشیگ
پاشند	pāšnak	kuṛī	پارسی نو یا دلی گیشیگ
پاک	anāhīt, pāk		پارسی نو یا دلی گیشیگ
پاک (دار)	apēčak	bēčirk	پارسی نو یا دلی گیشیگ
پاک (دار روی پاک)	apēčakihā	abēčirkihā	پارسی نو یا دلی گیشیگ
(از گندگ)	apē-rīman	bē-rēm	پارسی نو یا دلی گیشیگ
پاک شده	pākēnitak, pūtan	pākālok, pālārok	پارسی نو یا دلی گیشیگ
پاک	pākīh, pātyāpīh	pākī, payāpi	پارسی نو یا دلی گیشیگ
پاکیزه	pākīzak	pākīzag	پارسی نو یا دلی گیشیگ
پالای	pālāk, pālāy		پارسی نو یا دلی گیشیگ
پالایش	pālāyišt, pālāyišn	pālāyišt	پارسی نو یا دلی گیشیگ
پالایند	pālāk	pālok	پارسی نو یا دلی گیشیگ

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
پالینده بوم	hōm-pālāk	hum pālok, -palokk	شال و کریمال و بومچی شیر پالونک آسمن یا دار و گنت
پالائیدن	pālāyītan		
پالودن	pālutan, pālāyītan	palarog	
پالودگ	pālūtak	pālarītag	
پانزده	pānzdah	pānzdah	
پانزدهم	pānzdahum	pānzdami	
پانصد	pan̄jsad	pančsad	
پایا	dēr		
پایان	anjāmišn dūmb		
پایان رسانیدن	uzītan		
پایانی	frājāmīk		
پایه تخت	dār		
پایه	pādak	pādag	پاد و گد و پسی خوان محس و وادگ ماس و جران گنس
پایین (رسته)	pāyēn, tēh	tah	
پایین (انده بندیر)	adar. azēr	andar, čer	

گیته	بلوچی	پهلوی	فارسی
<p>نویز کردن، نویزیدن باریدن، باران سوزیدن، سوزان نبردیدن، نبریدن خوش کردن، شادمان ام گشتن، قیام کردن</p>	<p>nišp, nitakai -tir ertir, jahltir nigvar nigvartēn</p>	<p>ni, tar, nišp nilak ērtar nidvar nidvarišn</p>	<p>پایین (فرد) پایین تر پایین نیز و تفوق پایین رفتن (ایر) پشتوار کوه، اگر</p>
<p>غریب کردن، غریب اما قدر گشتن، گشت آشپز، آشپز از قوتی غریب، غریب در دکان، در مشر</p>	<p>koh, kos, gar</p>	<p>patišxvār- gar kof-i- patak patiyārah patiyārah</p>	<p>پشتوار کوه، اگر پتک (چکش، پتکران) پتیارگی (مخالفت) پتیاره (مخالفت)</p>
<p>پتک، پتک کردن، اما زادگان گشتن، گشت و بیستی، بیستی گشت، گشت</p>	<p>puxtag pačag,</p>	<p>puxtak guftār pazāmišn pačitan, pazitan</p>	<p>پخته گشتار پختگی پختن</p>
<p>پخته، پخته کردن، اما دهفت، دهفت خوردن، خوردن یک بار، یک بار</p>	<p>pahtkag, paššitag kard, kurdag, laht ričag gišēnag</p>	<p>putak kartak, hāt rēcitan visāndan</p>	<p>پخته پخش (بخش، کتاب، سخن) شدن کردن</p>

فارسی	پهلوی	پهلوی	نویسند
بخش کردن	īranaftan	parrēnag	
بد	pit, pēt	pit, pio	
بد (فرستادن)	niyāk	niyāko, nāko	
بدگو (مبرا و عین بر)	pāpak	nāxo, tābul bābak	یا یکدیگر را سرزنش
بدگوش (ناشناس)		babako	برگوش و شنیده و در گشت نوشته و در
بدگما	pitarīh	pitig	مرد که گشت
بر	pat-dūt	padūt, padišt	
بر آید آمدگ	vartīšnīh	gardīstīg-	
بریزد	pai-dūt	par dūt. pa- dīdan	
پدید آمدن	īstan		
پدید آمدن عمل بر روی شاه	tandīh		
پذیرائی	handēmānīh	handēmānī	
پیر	part, parīk	parra, parrag	
پُر	pur, purr		
پُر (بسیار پر شدن)	uspur, ospūr- īk	aspārok, sēpārok	کردن و تمام سال را پُر یک در هر روز پُر کردن
پُر آب	prē-āp	pur-āp	چنان گشت
پُر آبی	vās-āpīh	bāz-āpīg	

گیشینگ	بلوچی	پهلوی	فارسی
arzānīg	arzānīk		پُر ارزش
burz-w-bulund	burzāvand		پُر امتیاز
šupag, gīšārok	paragandak, višup, vičarak		پُر اکنده
šupag, šinag	višuftan		ساختن
šunag, perkenag	fšānītan, parkēnitan,		کردن
šalāpag	špartan		" "
	šapak		بران
girān, arzōk, karzōk	garān, arzōmand		پُر بیا
pur-bīm	pur-pīm		پُر بیم
pataōk	ōpatak		پُر تاب شده
	ōpastan		پُر ت شدن
darraist, jāk	drāyišn		پُر ت مگو
mardčakk,	martāčōk		پُر حرأت (آزمو)
	parčīn		پُر چین
	parčīnak		" دار
purr vahram bahramēn,	pur urvāhm		پُر فروش (پُر سعادت)

فارسی	پهلوی	عربی	گیشنگ
پرداخت	pur dār	purr dān, purr dračk	
پردیعا (پریخی)	pur bēših	purr_bašni, bažni	
پرده	pardag, partak	pardag, partak	
پرزو	vas āj	bāz-ujj	
پرستش	parastišn, azbāyišn	parastišt	
پرستیدن (خاندن)	namač	namač, nimaz	نماز سرب موزن گشت
پرستیده	parastak, parastūk	parastok	
پرستیدن	yaštan	alašt janag, zigr	
پرستیدن	stāyitan	sitā kanag	
پرستیدن	vanditan, franāmītan	gvandag, gvandēnag	
پرستیدن	ēzitan	čandānag, nāzēnag	
پرستش	pursišn, afres	pursišť, purs	آب مان کرد نامی پرستش و اوستا و سجاد و آشت
پرستشنام	pursišn- namak	pursnāmag	
پرستیدن	pursitan	pursag,	

فارسی	پهلوی	یونانی	گیشیگ
پر شکوه (نه)	pur-xvarrah	maza-marr, mazan-varrah garmāk	معدن گیشیگ
پر شوق	garmōd		
پر شبر	šīromand	šīrbund	
پر کردن	ōpartan	pūrrag	
پر کز	kēnvar	kēnvar	
پُر ماه	pur-māh	pūra-mā	
پُر مغز (دانا)	mazgōmand	mazgmand, majgbund	
پُر مغز (مست)	"	mazagomand, magoz	
پر نخت	tar-mēnīšn	tahl-manno/ mannat,	
پر نده	parandak, muv	marg	
پر نده (خرای)	čarz	čarz	دایم فروشی خزان خزان راست به برداشت
پر نده کوچک (جوجه)	murv-ē-čak	murg-i-čukk	
پر نواع	pur sartak		
پر نیان	par-nīkān	purr-nīkān, purnagan	
پر نیرد	tuxšāk	tošag	
پر باز دادن	vāyēnītan	belēnag	
پر باز لان	parrītan	bāl kanag	

فارسی	پهلوی	پهلوی	رگتیند
پروانه	parvānak	parvānag, pīrrik bal, bālag	
پروبال	bālak		
پریان (اندازه پیاپی)	purpatmānihē	pur-paym- ānia	
پرستان، پروردن	par-vartan	parvarag	
پرستانید،	parvarāk	parvarok	
پروردگار	parvartār	parvartikār/ -gār dēv	
د آریا	dēv		
پرورش	parvarišn	parvarišt, sar sangēn	
پریدن (سنگین)	srāyišn sangēn		
پره	parrak	parrag	
پرهیز	pahrēc	pahrēc, pārez	
پرهیز کردن	pahrēxtan	pahrēzag, pahrēz kēnag pahrezgār	
پرهیزگار (پارسا)	pahrextār		
"	pāk, dēnik	pāk, dānig-	
"	artā, ašqk, dahm tar-sākas		
"	parik	parig, parī	پهلوی پهلوانان پهلوانان پهلوانان

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشیند
پریادی (فریادی)	matakīh	motskī, modagi parēri	
پریروز	parēr		
پریشان	pariš, visāndak	parēšan,	
• (درهم برهم)	darham	darham	
• دناوش به مرتی	apē-brahm	be-braym	
• نمکین	handāhakēn	handahgēn	
"	zariyōmand	zār, zāromand	
• کردن	višaftan, vičartan		
• دزش	pačīšn	pačīšt	در دست کردک مان کرد مال
• دزشک	bičāšk, bač- ašk, durustpat	pajjarok, durust kanok	
• دزنده	pāk	pakkok, pačok	
• دزین	pačītan, pazītan -guhvart	pačag	
پود و دهرگین فیلطان			
پس	pas	pad, rand	
" (باز)	apāč	wā	
پس آنگاه	adək	agad	
پس (پسر)	pūs, pusa	pusa(g)	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
پست	an-ēr	nīer	
پست (از پای)	tar	tar	تر بلوچی در کوه و یک
(مقام)	nhaand	nisand	سپه دار و زندان جوڑ
(مالش)	xvār	vār	بو تخمین راه نکشت
پست ترین (شیب)	nitūm, nidūn	nidūn, nijil	او صلیب میل و حدی نام
پستی	marīh, tarīh	mārī	نقشت کر نام و سنگ است
پسری	pasīh	pusahī	موتور یاں کرد کمال کجاست
پسند	pasand	pasand	کمال نکشت
پس نیز	pas-ic	padač	بلوچی در کمالی جریا
پس	pasīh	padī	پسند جاہ و نکشت
پسین	pasēn	padēn	
پشت (ظروف و غیره)	kūn	kūn, kīn	
پشت و پناه	puštē panāh	pušto-panā	
پشت مردن	grīv	grīv, grīh	پشتین بر شیره
پشته	puštak	puštag	گردن و گردنجا
پشتیان	pušt, patyār, friyāt	pušt, pāryat, pārat	

فارسی	پهلوی	پوچ	گیتنگ
پشتیبانی	pātārih, ōst- ōwārih, pās, srāyish	ostdārī, pāso, sār	کردمانی در کاروان
پشتیبان دار	axv. omand paēm	vāzbund, kalyāh pažm	
پشم	pašmak	pažmagī	
پشمان	pašēmān apaxš	pašomān pašai	پشودان می گویند
• (پریشان)	garzišnīk, tōženitak	vazzat	
پشمانی	pašāmānīh, tōjišnōmandīh ul varzišnīh patēt, patētīh		
» (از گناه)	tejtān, apexštan		
پشمان شدن	puhl, vitarak puhl-pān	pol, gidarag, gudar polpān	سر دال
پیل	činvat-pohl čīn-vitarg	pol-i-sarāt čīn-gidarag, -gudar sundar	زرد مال و گداز و معدود گداز و گداز بیت
پیل پان			
پیل مراط			
پکان، پله	parrakān pāgāh	šundar	گداز و گداز و گداز و گداز و گداز و گداز و گداز و گداز و گداز

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشینگ
پلک چشم	gumb		
پنگ شک (گیاه)	palangmušk		
پی	puhlīk		سرگمان مکر پری
پلیدی	palitīh, āhok		
پیس	gezīr		میکار چادر دان توچه
پام	padām / patām		
پناه	panāh / panāhke		
پناه	apastān / -ān		
پنبه	pambak		سرگمانی ع پنبه
پنبه ای	pambakēn		
پنج	panč		»
پنجاه	panjāh		
پنج بار	panjrin		
پنجه (دندان)	ročenak		
پنجه ل	panj-pardak		پنجیم سال سرگمان
پنجیم	pančom / panjom		»
پنجه	panjak / pančak		پنجه

فارسی	پهلوی	پارتی	نویسندگی
پنجه دست	panjak	dast-panjag/ dastānag	دست پنجه
پند	pand/ handerz	pant	
پند نامه	pandnāmek	panināmag	
پنهان کردن درخت	nihān-xēmih	rāvorag	طایفه پنهان کردن درخت
پنهانی	nihanīh/-ik	nihanī/-īg	دانش پنهانی
پنیر	panir	panēr	سیر قزاق
پوتیک (دریا)	putik		
پوچی	hačih/nest čisih		
پوران (نام خدی)	baran	barhān	پوران مان رزاق
پورشب (نام)	porušasp	borasp/ boro/ bor	پورشب مرد خدی
پوز	pūz		ادامه پوز
پوزه	pūz/puzk/ pōčak		پوزه پوز
پوزه	zafr		پوزه پوز
پوست	pūst		
پوست پهن	pust-pahnā		
پوست خرد	moy		
پوستگری (دباغی)	postkarīh		

فارسی	پهلوی	پوچ	گیشنگ
پوستی	postēn	postēn	
پوستین	postēn	postin	
پوسیدگ			
پوسیدن			
پوسیده			
پوشاک			
پوشاندن			
پوشش			
پوشیدن			
پوشیده ماندن			
پول	pōlāt	pōlāt	
پولاد	pālāwtēn	polātēn	
پولادین	kaš pahlūk	kaš pālūnk	گردمال
پهلوی			"
پهلوان	gort, gošn yal	gurd yal	

فارسی	پهلوی	لوی	گیشیند
پهلوانی	gortih, goēnāh	gurdī	
پهن	pahn, pahnāk sturg	patan	
پهنا	masāi, pahnād	mazani, pahnād	
پی (بنیاد، تر)	bun, nišim	bun	
پی (دنیال)	paō	pad	
پی (مقرب)	patsar		
پی (مصب)	paō	pad	
پیاده	piyātak	piyadag, piyātak	
پیاده روی	padē rawištih	pādā rawag	
پیکار	padāč, payac/āz	pimāz	
پیال (شراب)	jām, yām	jām	
پیام	pētām, aštih	payām, pay- gam, kulaw	
پیامبر	aštak, pētāmbār	sištak	
پیکره	vartēn, vāst	gardēn, gašt-	
پیکر (ممثل)	pēčitakih	pēčitaki	
پیکرین	pēčitan	pēčag	سردگالی

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشنگ
دیده	pēčitak, vaši	pēčitak / -ag	
پیدا	pēlak, partak	pēlak, pēdag / -ag	
پیدایش ابتدائی	bun-dahsruh	bun-dāt	
پیدائی	petākīn / partākīh	pētaki / paḍagi	
پیر (پیر مرد)	dāt-mas, māstar	daḍa / mastīr	
پیرا	v.rāy	pāra	
پیراستانه	v.rāstakihā	pāristagia	
پیرایستگ	v.rāstakīh	pāristagi	
پیرایستن	v.rāstan / patrāstan	pāristag	
پیرایسته	vīrāstag / perāstag	pāristag	
پیروان (وزیر) من	manīkan	manīgān	من آن مان پهلوی باز می بجگ و پاشنه هستای بیت
پیرود	aparvāč, pēročvan		
پیرود شدن	vānitān / larvāntan		
پیرودگر	peročgar / pātiyāvand		
پیرودمند	amāvand / čērvanitak		

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
پیروزه (پیروزه)	pīrōzak / piročak	pērozag	کردگالی پیروزه
پیروزی	pēročēh / vanīh vanīšā	vannul vat-dūdi	
پیرد قانن خود	xvatāt		
پیری	pīrīh / zarmā- nīh		
پیش	pēš		
پیش	nazd / froi		
پیش	his / has		
پیش آفریده	pēšdāt	pēšdāt	
پیش اندیشی	čārak-vēnīh	čār-o-gind	
پیشانی	pēšanik	pēšanī / g	
پیش بینی	čārak-vēnīh / par-o-darših	čār-o-gind	
پیش تاز	frāč tačak	parāh-tačok / gvar-gummuz	بلوچی کردگالی منزه بر شینگ آم منه دشت
پیش خبری	pēš-daxšarīh	pēš-čassagī	
پیشداد (نام خانوادگی)	pēšdāt	pēšdāt, mēzdād	
پیشرفت	pēš-rawišnīh rōwākīh	pēš-ravī / - rapin rawhokī	

فارسی	پهلوی	پنجی	گیشیت
پیشرفت کردن	vaxšātan	bašbag, baxš-	پیشرفت کردن
پیشرفت کننده	vaxšāk	bašbak, baxšok	پیشرفت کننده
پیش رفتگی	pēš rawišnih, rast-rasih	pēš rawptin, rast-rasi	پیش رفتگی
پیشرو	rawak, rōwāk	raok, rahok	پیشرو
پیش روش	pes rawišnih	pēš rawptini	پیش روش
پیش قانون	pēšdāt	pēšdād	پیش قانون
پیشکار	pēškār	pēškār	پیشکار
پیشگاه	pešgah	pēš-jah	پیشگاه
پیشگوی	daxšak	dasak, masak māzag, kārdār	پیشگوی
پیشوا (دین)	kārtār		پیشوا (دین)
• • •	hērpāt		• • •
• • •	magōg /magopat mopat		• • •
• (آتش بردار)	āsravān, āsrōn		• (آتش بردار)
• (بزرگ دینی)	rat mas apar-ratih	rād /rāq /rāq maza abar rāq	• (بزرگ دینی)
• (مادر آتش)	atur-pat, āsrōn		• (مادر آتش)
• (به دیناں و چاهن)	sāstār	sāsīdār	• (به دیناں و چاهن)

پنجی و گیشیت
و ساسانیان

فارسی	پهلوی	عربی	گیشته
پیشوائی (دستگاه)	navān-ratīh	navang-	
پیشوند (استمرار)	hamē		
• (تذکیر)	nar		
• (نقی)	a- / abē- / an- / ana-	abe- / ra- / arā	
• (نهی)	ma-	ma-	
• (حرکت از بالا به پایین یا معکوس)	ni-	ri-	
پیشه	pēšak / kīrōk	pāšag / kīro	
• (عیسائی)	kīrōk	kīro	یکدیگر را گرفته اند و که حقیقت میسر
پیشه های گوناگون	pēšak pēšak	pēšag pēšag	
پیشی	pēših	pēšī	
پیشینه	pēšēnak	pēšāgen	
پروستو	hamāyīkih	hamukī	
پروسته	patvastak	payvastag	
• (یکی)	hamāyik	hamuk	
پیغام	pētām / paitām	payām / paygām	
پیغمبر	pētambar	payāmbēr	
پیک	patgāk / pēk		

فارسی	پهلوی	بطوری	گیستنگ
پیکار	patkār		
پیکان	pēkān / pīkān		
پیل	pīl	pīl	
پیمان	patmān / mitr / pašn / pašt	paymān, mehr	
پیمان شکن	mitr-drūj mitrōk-drūj riptak riftak patmān	mehr-drūh druhbāz repok	کرمالی که میخورد و زیاده هر دو کار در زبانت
پیمان شکنی	mitrōk mitr- drujih drujh riftakih	mehr-drūhī druhī druhbāzī	بطوری که بر پیک او کرمالی که میخورد مصرف نگران کارگرمالی انت
پیمان کاری (تعهد)	patmānkārīh	paimānkārī	
پیمان	kafīc / kafiz patmānak	kodī, kopro patmānag	کود و یا کرم و مان کردن او که خورد یک شمشیر پالو که آن کرم بود تگست بایست
پیمانی	patmānik	patmānīg	
پیمه	pīh pīhv, pīm čarpišn	pīg čarpīg	
(چربی)			

فارسی	پهلوی	یونانی	گیشنگ
تا (حرف اضافه)	bē, ō		
تا (در تقایس و چیز)	ku		تا کرانیت بمسراتی توک جام توک
تا (لا، لایه)	pardak, tok, top	pardag, tok, tal	
تا و نظیره نمایان	tāk	tāk	
تاب (تابیدن)	tanīšn	taht	تنگ مان بلوچی و کوفانی کارگوئی اینت
تا اینک	tāk	tāki, dān ki	
تابان	tapāk, rošn	tipok, tripok, rōšn	
تاب خورده	pēčitak	pēčitag	
تا (از غصه)	xuhr	kahr	کردگانی عذری
تاب دادن	pēčtan	pēčag	کردگانی و پینگ مصداق اینت
تابستان (درسم خرا)	hāmēn, garmak	hāmēn, garmāg	
تابستانی	hāmēnik	hāmēnig	
تابش	tapīšn, brēh	tapt, tawš, branz	کردگانی عذری
تابنده	čašmak	čamakk	کردگانی
تابه (سنگ برآه پختن تان)	tāpak	tāpag	تا باخو
تابیدن	tanītan	tanag	کردگانی عذری
تاب خردوس	kōfak		

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
تاختن	tačitan	tačag	
تار (تاریک)	tār, tamak, tarmak	tahār, tārmag	کردگان تار
تار (تاریک)	terak, tōmak	tērag	کردگان تار
تاریکی	tarikih, tam	tēragi, taruki	
تازان	nihumb tāčan, tačanag	lunj tačan	
تازاندن	tačānitan	tačēnag	
تازش	tācišn	tāč	
تازگی	nōkih, tarīh	nokī, terri	
تازنده	tačak	tačok	
تازه (نرم)	nōk, tar, tāzak	nōk, tarr, tajag	
تازی (تولم)	tājik	tājk	
تازیانه	tačānak, aštar	tačēnak, čebuk, sotr, sat	
تازیون	tačilan	tačēnag	
تاس بازی	tas-vāčik	tās-gwazi	
تاسیس	vānārišn		
تانتن	tāstan	tapēnag, tafēnag	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشنگ
تافته	tāftak	tapag	مردمان کتاب و صنعتی گشت
تاک (درخت مور، برگ دراز و پهن)	tāk	tāk	
تاکستان	raz	reč, čecar	
تائیت	mātakih, nairikih	mādagī, niarigiri	
تاوان	tāvān	tāvān	
تاده	tāpak	tāpag	
تاه (دستمال)	tōk	tōk	
تایید	var		
تار کردن	astēnitan, vicitan		
تب دیواری	tap	tap, taf	
تبا	tapāh	tabā	
تباکار	mūtak	maṭo, maṭog	
تباکاری	marīh		
تبا کردن	marnjenitan	murjenag	کردن مال و مرغ
تباری مطلق	apēčak vattarīh	bēkačč battirī	
تبع	kārakāsīh	kārāgāhī	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشینگ
تبدیل (دنیا)	vardišn, vištakiñ variēnitan	gardiši, gistiāgē gartēnag, vatlēn- kutīnak, kudinag	کردگانی نمک‌زین
تبدیل کردن			
تبره	kūtīnak		
تبرزد (نبات)	taparzat	taparzīn	۴
تبرستان و برستان	tapristān, tapūr-	tāpuristan	تپارستان (یا برستان) که از آن نخه برگیرند که آن را و آن را برگیرند که آن را و آن را برگیرند که آن را دارند
تعبیه		birrag, uzdahī mark	
تجده کار	virēk, uzdēhikih marak		
تپش (دار)	tapišnīh	tawšī	کردمال
تپه و دیوار آبخیز میان	gar	gar	۵
تپه (کوه)	kōf	koh	
تپه (کوه)			
کوچک	kāfak	koñak, buti padd, banj	پهلوی و کردگانی در جای بختین و در دوزخ و کسایر کوه
تپیدن	tapītan	tapag	
تجاوز کار	awīgat, marak	awēgat, bēgat becētā āzmāhišt	کردمال
تجرب	āzmāyišn		
تجرب کردن	ōzmūtan	āzmāyag	کردمال و از زمانیک
تجرب	uzmāyišnīk	āzmāyištīg	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیلینگ
تخیل	burzišn, - burzišnīkīh fra-nāmīšnīh	burzīg, burzagī maza-nām	
"			
"	masēnišn, masikēnišn	mazani(g)	
تخیل کردن	bālēnītan, burzitan	bālārag, burz barag	به فکر و تیر و بالا
تجیه	hanjamenih	hanjūmanīg	
تختانی	pāyēnax		
تجدید گشته	sāmāngar		
تحریر کردن	hācītan, han-gēzēnī tan sārēn- itan	hičcānag, mangērag, surenag	
تسین	āfrīn, šnayīšn	āparīn, jass	به هزار حسرت جام قدک
" کردن	stūtan	sīta kanag	
" کننده	stāy-tār	sītādār, sītā kangk	
تخفیر آمیز	xvār	vār	کردمان و خوار
تخت	taxt, taxtgās,	taht, tahtjā	
تخت (یکه گاه، سوز)	balīšn	bālīšt	کردمان
تخت خواب	viatarak gās	bistrag-jāh, nīpād	
تخته	taxtak	tahtag	تخته مان کردمان

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشیند
تخریب	apa-sihēnišn	bē-sāhī, bē-tahiri betrahi giyāwānkārī nāsinnat (nāsinašt)	
• (تباہکار)	viyāpānkarīh nasānišn	jatār, /āl	
• (بے اتقائی)	zatār	maranjēn	
• (جنگ و جدال)	mrnjēnišn	gināšt	• (باطن گناشتن آورد) جان و جاتم
• رنجیدن	vināsišn	ōbadag	
• نفس	tuxšāk	kāhst, kamm- o-kāhst, kammuk-	
تخمین واده (خلقت)	ōbaxtak	drog, birgardagi	
تخفیف	kāhišn	gund	گردگال
تکلف	drōž, vartakih	hāyag, hayg hayk, āmurg	گردگال و خوار و بیفرد (دیدار)
تخم و بیفرد	gund	hayk-ḡawl	
تخم مرغ	xāyīk, hāyīk	tom	تخم ماس گردگال
تخم مرغی شکل	hāyīk-dēs		
تخم	tohm, tom, tohmak		

فارسی	پهلوی	لوی	عربی
تخمه	čitr, čitr, āur vē	čenk, danag	عسکری
تخمه		vijj, bijj	کردمانه و پهلوی
تخمین زدن	čāmāritan, hangārtan	uāmārag	
تدارک	saxtār.h	bāzdārī, baktirī	
تدبیر	čār	čār, čārag	کرد
تدبیر کردن	čārak, kartan	čārag kanag, = - ēazug	
تدبیری	pāyikihā	payagiā	
تذره	titar		
تذکر	narīh	narī (g)	کردمانه و پهلوی
تر	tar	terrūk	"
ترازو	tarāzuk	tarānzūg	"
تراش	tāšišn	trāšišl, trāš	"
تراشیده	tāšitār, karrenitār	trāšok, karrēnok	تراشیده و کرد
تراشیدن	tāšitan randitan	trāšag, randag	"
تراش (چکیدن) تراویدن یا ترییدن		tlāyag, zihag	تراشیدن و پهلوی

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیلینگ
تراوش کتده	zahāk	tuāok, zihok	گرداوار .
تریت پرورش	parvarīsh	parvarīšt, hēlakī	
توتیب	raōenākīh razenīšn vinarišn verayšn	reōenagī raōenīšt ginarišt	
ترتیب دادن	venartan. āraстан verastan	osarag, swārag pārēsag.	سوارنگه دار گردمال
ترجم	dīl-sōčak, xvā-parīh	dīlōčag	
تردید	gumānīh, gumānīg sāk, varomandih	gumānīg, šakk	
تردید آمیز	gumānīk, varōmand		
ترس	tars, vim sahm, nihīp	turs, bīm, srāhm	
ترس آلود	bīmēnāk, bīngēn sahmēn, sahmgūn īarsāk, kal- īsaīk	bīmāk, tursnak, srahmēn,	
ترسنا (دفعه)			

فارسی	پهلوی	عربی
ترسان	tarsakay, bōmard nik	ترسان
ترس دستگیر	tarsag	ترس دستگیر
ترساک (ترسانه)	tarsēnak, sahmagēn	ترساک (ترسانه)
ترسیده	tarsakēs	ترسیده
ترسو	vat di.	ترسو
ترسیدن	tarsītan, āsamītan	ترسیدن
ترش	truš	ترش
ترش دهنده	guzag	ترش دهنده
ترش رو	nāhīd, nahide	ترش رو
ترنجه	bālārag, burzenag	ترنجه
ترن	wādānī, ābātī	ترن
ترک (یلدات)	āpātānīh, āpatih	ترک (یلدات)
ترک (بیلدات)	bē vartīšnīh, hulīšn	ترک (بیلدات)
ترک (کلاه آبی)	trag	ترک (کلاه آبی)
ترک (رقم)	turk	ترک (رقم)

کوتاه و درونی
طایفه ترک و درون
بها و ترک

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشی
ترک کردن (تراف)	hūlāšn, hūštan	hūllag, hūstin	ترک مان گردان
ترک کردن	parēxtan, re- čitan, vizartan	parrēčag, rēčag, hūllag šamošag,	
ترک کردن (عبد نیل کردن)	vizartan, spoxtan hūlāšnik	hūlāštīg, hūllagī,	
ترک کردن			
ترک بستن (مهر)	hāmēnitār	zēmīg	
ترک	spēk	špok, šatk, šipārk	
ترک (ترک تازم)	narm-tāk	narm-tak	
ترک	pasāčīšn, hambandīšn pasāxtan		
ترک شدن			
ترک کردن	hammēnitān ham-mēnitak	ham-mēnag	
ترکی			
ترک تازم (ناپخته یق)	taranak	tirnik	ترک تازی
ترک تازم (ناپخته غلیظه)	tarun	tarruk	
سبزی	zarrgōn, tāz- ak, xvēt	sawz, tājag	سبز و خوش رنگ و زردگون
تره	tarak		
تری	tarīh		

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
تمر یاق	anōš	noš dārū	نوش داره مار کزانه
تریاک	apiyōn		
ترین (پسند مستوعان)	-tum, -lom		
تزیاید	vaxšarišn	biš.yarī, gēšī	
تزویر		drōh, drohbazī	
تزویر کردن	drōš [rēftan	rēlag, rēpag	
تزیین	ārastagī, barāziških	sambahi brahi	
تزیین شده	pistak	pāristag	
تزیین شده بازر	zarren pēsīt	zurri, pēcak	سیاه و مسکه و زین کاج سخت کرده و ویرانی و تزیین چاک گشت
تس دین	dēn-sardārīh	dīnay sardārī	
تسل دادن	hū-kārītan		
تسویه کتبه حساب	āmārēnītār	mārēnok, wahī kanok	کزهالی و ویرانی و حساب و کتاب گشت
تشت	tašt	lašī	کردهالی
تشیعی	vičēnišn, vičīn, vičīrkārīh	gičēn gičēnkārī	"
تشیعی دادن	vičēnītan	gičēnag, gičēn kan-	"

فارسی	پهلوی	برہی	گیشنگ
تشخیص و بزرگ (انتخاب)	vičinkārīh	gičēnkārī	
تشخیص و پند	vičinkār	gičēnkār	پند و دوید کوشش
تشریفات مذهبی	nīrang	nī-rang	برہی و دود
نوشتن مردم	hōm xvarī kūr	hōm varōkārī	
تشعشع	brōh, brīh	brāh, brānz, brāz	
تشک	būp		
شکل (تشکیل)	desakōmandīh, hambandīšn	dasakbundi, hambandišt, bandok	
یافته	brēhēnitak	brāh dayag, brāzag	
تشکیل و پند	dēsāk	dasok, tanok, gwapok	
تشکیل	tišn, tišnakih	tunn, tunragi, tunnag, tišnag	
تشنه	tišnək		
تصویر شده	xvastuhīt	xvastū-ahit	گردمال و خورشید
تغیر (حکایت)	pālāyišt, pālāyīšn	pālāyišt,	
شده (حکایت)	pāhit	pakālok, pālok	
کردن	pālāyītan, palutan	pakā.ag, pālārag	گردمال و خورشید نار و آتش نور و روشنایی

فارسی	پهلوی	عربی
تغیم عزمت تصور	včarist, včar včar-o bčar včar k mağ, včar-o lčar k ma mannat, manno včarist, včar včar včaritan ag mēnīšnīh	تیغ عزمت تصور
تصور کردن تصویب کردن تعداد	menīšnīk pasandītan, hambasanīh	تصور کردن تصویب کردن تعداد
تضرع تضرع کردن تطابق تطبیق	mūyak, zārik zādītan hū-sačakīh, pasāčīšn ham-xunīh dastīšōy kartan	تضرع تضرع کردن تطابق تطبیق
(پاک کمان) (پاک شل رتی)	pākēnītan pātyāp " karten	(پاک کمان) (پاک شل رتی)
تطبیق (پاک شل رتی)	pišar morvak	تطبیق (پاک شل رتی)

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
تعبیر (تفسیر)	čim, govičār vičārišn, zand	ḡwaḥ-o-vičār čār-o-v.čār	
تعبیر کردن	vičārtan, uzvārtan		
تعبیر مطلق	duš-vičār	dučār	
تعداد زیاد	vasān	bāzān	بازگ ماں کر گمان
تعدادی	ē-čand	čandē, čunte	
تعظیم (نماز)	namāč, niyāsišn gandakih	nimāč, niyāzišt gandagī	گنده ماں کر گمان
تعفن	pēšemārīh	pēšmārī, pēša(g)	
تعقیب دعوا			
تعقیب کردن (پیش بردن)	haxtan	hakalag, čass,	هکالگ کر گمان
تعلیم (حاصل لذت)	čāsīšn, častak andarz, frahang kamīšn-kārīh	kāmgārī	
تعهد	pašn		
تعهد داری یا به تعهد گرفتن			
تفسیر	vartišn, vištārīh, vištakīh, vihērišn	gartišt, gardišt, gaštagi, vēhērišn, vehēra gardištig	گردگان
تفسیر پذیر	vartišnīk		

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
تغیر خامیت (ما بیتی)	yatak vihērīh vartēnītan	yako-vihērī	
تغیر دادن		gardēnag tarrenag gardēnagī, vihērāgī	
تغیر دادن	vartēnāk, vihērīšnīk		
تغیر دهنده	vertēnītār	gardēnok,	
تغیر کردن (گشتن)	vaštan	gardag, hīr-gard- gaštāg	
تغیر کرده	vištāk		
تف	tuf	tuf, tup	
تف	xayūk	xayd, xēd, hēd	کردگانی و خید
تفت	taft	tapt, tabd	
تفرج (فرمان و دست)	čamišn	čamišt	
تفتن، راهبری کردن (و "ت")	čamītan	čamag	بلوچ و بربر کردن چمان است
تفرق	visāndakīh	gīstāgī,	
تفرج (آلام)	āsāyišn āsānīh	āsahīšt, āsānī	
تفسیر	nikēž	nigīš	
تفسیر	nikēžītan	gīšenag	
تفکر	mēnītarīh, mārišn	mēnogarī, mārag, mārišt	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گنیمد
تفکد بے پایان	asar mēnišn	be-sar-o-pā mannat bira-bāz-pagr	
تفیم	baxšišn	bakšišī	
تفیم کردن	baxšenitan, bahrenitan	bakšag, bahr kan-ag	
تفیم کردن (نہادنا بر قسمت یا زیب و فر)	rācēnītan	racōnag	
تفسیر	bazak, nāndak	bazzag, māndag	
تفسیر طرز دل بہار	vināsōmand	gunāhbund, gunāgar	
تفسیر کردن	vitāxtan	pittēneḡ gitāč	
قلب	drōš, drōž, drožanīh, mītōxt		
توا	ahraōīh, fra-rōnīh hū-kārtarīh	rācēni, šarr- ronī, hūd- kirdārī, serr-	
تفیم	zīk, zīč,	patīg, pat- w-zīg	کرد مال
تویم را تصحیح کردن	vihečēnitan	gīšenag	
تنگ	tak	tak	
تکان خوردن	jumbītan, larzitan draššitan	jumbag, larzag, drug girag	کرد مائل

فارسی	پهلوی	پهلوی	گشنگ
تکبر	tarmēnīšnīh, giranmēnīšnīh	tarmannotīg, gīrānmannoti	
تکرار کردن	dranjenitan, xvāstan	dr̥rahēnag, vāst kanag	تکرار کردن تکرار کردن
تکمیل	bavandakīh		کردن
تک و دو	tak	tag	
تکه (قسمت)	bahr	bār, vand	
تکه قسمت از فروتنی بر	bajīšn	bajī	کردن
تکه همایگان	bak		
تکه و قسمت از افق	kartak	kurdag	
تکه (قسمت کوچک)	pārak	parag	
تکه (قسمت از کتاب ورق)	tāk	tāk	
تکه تکه	kardak kardak	karda kardag	تکه تکه کردن
تکه تکه کردن	bačak-pa- bačak brīnītan	pačk-pa-pačk burrag lawtē zīrag	تکه تکه کردن
تگرگ	grāngan	trongun, trongur	کردن

فارسی	پهلوی	بلخی	گیلکی
تلافی	tavān, tōgišn	tavān	مردگالی
تلیخ	taxl	tahl	
تلفی	taxlanīh	tahlj	
تل	talax	talag	
تاس (بالیه شفت بیم)	marz, sahišnīh	marz, sahaī	مرز تر دیان تو پسران
تام	drust, bavandak hamok	drust, hamuk	
بلور تام	bavandakānā		
تام (مردم ویژه)	hamōkēr	hamukēn	
تام (بایم)	hanjaft	hamjuft	
تام کردن (بهرافزیدن)	pardāxtan	pardāčag	به تیران گوهر را بهر افزیدن
م . . . پر کردن	sparrihītan	pūrag	مرد کلان و پورنگ یا دُمب پرنگ
تایل نیک	mēnišnīh	menništīg, mannati	
م . . .	kāmišt	kām	م . . . گون دل با کام م . . . ترا آشنیدن
تایل بد	varān	bērān, vār	
تایل باز دوا	nāirik kāmekī	niārig kāmgarī	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشند
تمجید	burzišnīkīh	burzēnagī, burz-daštī	
تاہل پہاڑیکہ	hūvarišt	hūdvari	
تہود (عضلات)	hanjītan	hanjə, hanj	در پهلوی ذکر کالی آدم آواز نمودن پنج مرتبہ یعنی مریا کوسا دھن ماگر نید
تہون	frahang		
تہون (عذرش و تربیت)	varzišn	varzišt	
• (مارکشیدن و دران تربیت اسب و غیر)	vinārišn	ginnārišt	پهلوی ذکر کالی آدم در گمارش و تربیت
• (مری کردن)	vinārtan	ginnārag	
• تعلق (تفریح بے جاہ)	čarp-zuwanīh	čarp-zwanīh	
• (تفریح، سرپین)	nāzēnakīh	nazēnagī	از پیشک جان کردن مصدقہ است - و شستارہ و سانی
• تمک (دالک شدن)	dēštārīh	dēštārī, sāngī	
•	dārišn, dārišnīh		
•	xvešīh	hizmi, siyādi	کردن مال و غیر ذلک سیال
• نشا	xvāōiēn, xvahišn	vāz, vāyag, vāh.št	کردن مال
• نشا	xvastārīh	vastārī, vāzdārī	
• تہ (پاک)	pāk, pākīzak	pak, paktzag	
• تہر (انتخاب)	vičīn	gičēn	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشنگ
تن	tan	baḍan	سردگالی
تن رجه دار	tanbar	təbbar	"
تمیز شده	pākēnitak	pākāhtag	"
تمیز کردن (صاف کردن)	pākenitan ruftan	pākālag ropag	کوبیدن در دستگاه صاف کردن
تنبور	tanbūrak	danbūrag	کوبیدن با کوبنده انت بازگشتن و برپا کردن ماند پاریختن است که جوانی در گردن و دال بدن بیت که چش که کوه تقدس و تقدس از آسمانی نفس و دانی نفس گشتند.
تیزی	pākīh	pākī	
تند (سرچ)	arvand	arbund, arwālā	
تند (شتاب)	zūt	zut	
تند (تیز)	tēž	tēz	
تند	tačāk	tačōk	
تند	fraxy-raftār	prāh-raptār, gvar-gumbuz trandi	
تندی	tundih		
تنش (متین)	tanīšn	tanīšt	
تنور	apē-čakīh		

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشتمند
تنک (گم و خفیف و نض)	tanuk	lanakk	کردمانی در تنگ
تنک نظر	kūtak-bīn	kōtābīn	
تنگی	tangih	tanḱī	
تنوع (از گل)	tanūr	tandūr	
تنه (آب)	tūn	tīn	
تنه (آب)	barej	bērzn, berzin	
تنه	stūnak	štēnk	
تنه و رخت	mātakvar	mātkvar, bund	همه تنه و رخت
تنه	tanīhā	tanyā, tahnā	کار مرزنت
تن تنه	ēvak, evāč	ēvek, tėvak	
تنه (ممتاز)	ēvakānak, ēvak-tāk, tāk	ēvak o-tāk, tāk	
تنه (یک از رخت خورفت)	ēvtak	tāh	کردمانی
تنه از داشتن	hīhān	hīhšt, kīlag,	
تنه	ēvakānīh	ēvakī	تنه مخصوص در کار
تنه (در مجرایان مثل بیابان)	viyapānīh	giyāwānī,	تنه (در مجرایان مثل بیابان)
تنه	tanūtan	tanag	
تودن (تو در شش)	to	tō, taw, ta	تودن (تو در شش)

فارسی	پشتو	عربی	گنگ
تور (م)	ter dar	andar	
توق	ātāh	āh	
درد (م)	zək, zāfān	zahr, zahān	زهره مان کرد
توم	pat akniēn, gumē akniēn		
توان	tuwan	tuwan	
توت			
توتا	tuwānk, potuk	tuwāng	
توا	patiyavand		
تو بادشاه	pātaxā	bādxā	
توا (مردور)	ōjōmand	ōjōmand, zōrhar kōyēn	شاهین کردار
توا (بزرگ)	bāyēn		
توا در سخن گفتن	gawānomand	gwahtin bund gappi	
توانا	tuwanaxih	tuwānagi	
و جسمانی	atlokāh	adgok, aroki	
.	ōj, zōr, nārok	ūj, urj, zar	اوج کنگ و ارجنگ بر در سه کردنی است
و (مردور)	ōzōmandih	ūjōmandi	آت
توانر	tuwanger	tuwanger	کردار

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشنگ
توانگری	tuwāngarīh	tawangarī	
توجه (خیالی)	mēnjān, nukās	mann-, nigāh	
توجه به جهان و دوی	uškār getih-kārīh	uškār gedi-kārī, dunyō-dar.	
توجه کردن	mēnītan, nīyōxštan	mannag, nigōšag	به سنگ گوشت و پاره پیش. خدا و قتل و
توجیه	uzvārīšn, vičār	osārišt, vičār	
توجیه کردن	vičārtan	vičārag	چار و دو چار
توده (خاک و غیره)	kōt	kōt, kod	کوت، کور و کور و
"	erēšak	arušag	
"	erēšōtak	aruštāg	
" (مردم)	pātram, sartak	podām, sarītag	
توراتی	tūr	tōra	اصل توره و قید و
توران	tūrān	tūrān	ساکا کول و آشت و
تورک (نام خام)	tūrak	turak	توران و نام تاریک و مفکران نام تورک گشتند
توسعه یافتن	roōītan	ruōāg, rudag	
توشک	dušak		
توشه	tūšak	tōšag	
توضیح	čim	čam	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیلک
تویج شرو بیان	vičarīh, vičarišn nikēž, nakežšn	giš-o-givarīh	
دادن	vičārēnītan, nikēžītan	gišēnag	
توقف (پس ماندن)	mānišn, pat	mānag, pat	دنیا شیرینان پاستا تغیر شیر جان
کردن	manītan, pātan	mānag, pad mānag	
زود	zāhišn	zāhišt, zank	
تولید	torak	to:ag	کردن و تولد
توز (آتش عاز)	tūn	tūn	
تولید	zak, āpurīšn	zāyag, zank	
تولید کتبه (مرغ عاز)	āpurāk	pūrrok, pur dahēnok	
ته	tah	tahā	
ته (پایین)	bun	bun	
ته (پایین)	kūn	kūn, kīn	
ته (طریقه)	sarīnak	sarūn, sarīnag sarīnak, sanak	کردن
تخل	tahīk	tah.g-	مرکز گسترده یک نشان آفرین و تفریح کار و زینت کردن آخر گشت گشت
تعبیه	sāxtārīh		
تعبیه شد	pasiyak	patāyok	

فارسی	پهلوی	پهلوی	عربی
تصیر کردن	pasāxtan	patayag	
"	rāyēnitān,	račēnag,	
"	marzaitēn	marz dayag	
پراشتن	vīrastan	pārēsag	
تیر (تند درخت)	dār	dār	
" (تند درخت)	fras. (varz)	kraz	
تیر (برای گمان)	tīr, tīgīr,	tīr tīgīr,	
"	pekān	pekān	
"	sar	šāl-sar	
تیر انداختن	vištan		داده درخت
تیر اندازی	kamānvarīh	kamāndārī,	
تیر انداز	vēstār	tīrdawrī	
تیر مای (منسوب به تیر)	tirmāhak	tīrdawr	تیر مای
تیره	tērak,	tīrmahīg	
تیره (دود آلود)	tārak	tēræg,	
تیر (برای پوشش با)	hošēnāk	tīharīg	
تیز	parvar	hošēnok,	
تیز (مثل تیر)	tēz,	parvar	
	burāk	tez, burrōk	
	tīr, tīgīr	tīr, tīgīr,	
		tīrō	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشنگ
تیز دشتیخ	tēxak	tēgak	پهلوی در دشتیخ شکار و شکار گشت شیموش گشت شکار گشت رزت و شکار گشت سود و گشت گشت
تیز دندان	ter-dandān	tēz-dantan	
تیز سوز (آتش) و دافین	tez sōčak	tēz sōčok	
تیز پروشی	dānak hōšān frāxv hoših	zānōk-ōši prāv-ōši, pirān	
تیسر	tīšak,	tēšag, tašš	کرد گای
تیخ (خار گوی خاد واره)	kimār	ketār	پهلوی و سار گشت گشت گشت گشت کرد گای
تیخ (سلیخ)	tik, tēr	tēg, zahm, sagār	پهلوی در دشتیخ پهلوی در دشتیخ پهلوی در دشتیخ
تیخ دشتیخ	ustarak	istarag	پهلوی در دشتیخ
تیار	tīmār	tīmār	
تیجو	tihūk		
تیجوی سفید دم	tihūk-i-spēt- dumbak	baṛū	
تیجوی سرخ پر	tihūk-i-sūr- parrak		

فارسی	پهلوی	لوی	گیشینگ
ثابت	stēnik	oštēnōk	
ثابت (به باده خود)	avartišnik	nagardizīg	
ثابت (پیش بودن) و نیز بودن	drang	drang	کردن مال و درون داشت کار منی در غم داشت کردن مال و خواستو بستن
ثابت شد (اقرار برسم)	xvāstū-hit	xvāstū-ahl	
ثابت قدم	astovan avartak, xārtak dlīkar	nagardōk	
ثابت	avartisa ōstakih,	oštagi nagardist	
ثابت قدم	zangih daxšakih	zengahi	
ثروت	hastak, hērīh	hastig	
ثروت مند	hast-hēr tawānkar parvič	hastbund, tawangar pawr	کردن مالی
شمار بخش	hū-dahāk	hūddahōk	
شمار	pačšik		
شناختن	āfrīn, gōvšānīh	āparīn- gwastīn	
تنویر (داده شدن)	dōīh, dōkānakīh kirpak kirpakkar	duhēn, dugāmāg-	

ت

فارسی	پهلوی	پهلوی	پهلوی	فارسی
جابه	gēvāk, jivak	gāgag	گردانی	جابه
جابه (خانه)	gās	gis		جابه (خانه)
جابه (خانان)	mān	bān / mand		جابه (خانان)
جابه (خانه چوک)	katak	kudak	گردانی	جابه (خانه چوک)
جابه (بود و باش)	čar	čahr		جابه (بود و باش)
جابه (منصور برای شستن)	nišastak	ništēn ja	جابه شستن جابه شستن انت . جابه شستن گردانی جابه شستن	جابه (منصور برای شستن)
جادو (جادوگر)	yātūk	jaṭug, jaṭig jaṭuglā		جادو (جادوگر)
جادو زار	yātūkīhā			جادو زار
جادو	vitarak, vitarag, rās, aralāk xvast			جادو
جاده کوفه شده				جاده کوفه شده
جاذبه (مغناطیس)	āhan-jak	āhīnēkk, āhīnēkk	گردانی و آب چکه	جاذبه (مغناطیس)
جاری (معان دکان)	rōwāk, tačāk, tačan	rahōk, tačōk, tačana		جاری (معان دکان)
جاری شده (جوشیده)	rōwākēn-	rahōkēn	جاری کردن ریزش جوشیده	جاری شده (جوشیده)
جاری شدن موین	tačītan	tačūg		جاری شدن موین
جاری شدن آب	tačīšn	tačīśī, tač		جاری شدن آب

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشنگ
جاری شدن بشکاپین	nidvārīšn,	nidvor, nihor,	سنور مان زینکے آپا چیل روگ کس زینکے گشت
جاری گردانیدن	tačēnitan, fravēnitan	tāčēnag, vahēnag	
جالب	awd	od, ot	مهری پیل منی تا علی
جام	jām, yām, yāmak		
جامعت	ham-gartikih	hamagīr, hamgirtag-	
جامه	jāmak, yāmak	jāmag	
جامه	brahm	pahrahan	
جامه	patmočan, palmōk vistarg		
جان	gyān	gīn	
جاندار	jānavar, jānomand	jānāvar	
جان داشتگی (از جان عزیزتر)	jānīh	jānī	
جانی (تبه کار)	mar, riptak	mar, rēpōk	
جادوین خدای	anōšak xvatahi	anišag- hudai	
جادویر خسرو و ناکامی	anoš-husrav	anoš-husrav, anoš-kisrā	

فارسی	پهلوی	عربی	لاتین
بادخانه	akan irak zamanha		beku hrugen zamanis
مادانی بودی	hamaktha estān.		hamukw buag
جایی (نمادان)	adān		radat nazant
جایان	adanha	کردگای	adanha. nazantia
جای آب	aspastān	زده استوب	aspistan. asp-tavi
جای اسناد و نوشته	dīwān	موی و زبان و چشم	diwan-jah
	barsamdān	دیر و برهن	barsomdān
جای بزم	pātyāpdān	کردان	pāyādān. padkall
جای پادیاب	kānakih		kōnagi
جای حفر شده	vistarag	کردان	vistrag. napad
جای خواب	rawāk	کردان	rawā
جایز	ōštāristān		uštiristan
جای شتران	myazd-gās		muzda-jā
جای فدیه	dātihā-gās		dātjā. dādghā
جای تانری (عدالت)	pahastan. pahast		pāharistan. bāhar
جای گاه و مرقد (مورد)			

گیشنگ	بلری	پهلوی	فارسی
کردگالی	hīm	vīm	جای نگهداری
کردگالی گوسته	gōšag	viškar	جای متروک
"	darbast-jā	gōšak	جای مجزا
کردگالی	maydān, manj	darpusigās	جای مستحکم
"	isdān, isdāni	mēdān	جای وسیع
"	purrēn-gis sasidār	ēsmdān	جای بنیر (خاکستردان)
"	čārag	garānmān sastār	جبار
کردگالی	tāvān	čārak, tajšn	جبران
"	niyāko, nako	tāvān	جبران
"	jitā, vičarok	niyāk	جبد (پمیدو درم)
"	jitā hač-iš parren-	yutāk, vičarak	جبد
کردگالی پرنسنا	jitāhi	yut-ič hač parōn	جدا از
"	jitāh-jitāh	yut-ič	جدا بردن
"	gištā kanag gisenag	yut-yut	جدا جدا
		visastan, visāndan	جدا کردن

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشنگ
جبال	stēžak, kōxšišn	istāzag, koš	
مبدل نجومی	zič		
جهدی	vahik		
جهدی	garmok xōrtak		
مبرات کردن	ayyāritan	ayihā kanag	
مبرات	āzār, reš	āzar, reš	کردمال
مریان	rēčišnīh, rōwišnīh rōwākīh	rēcānī, rawānī	
مریان آب	āp-tačān	ap-tačān	
جزیمه	tavān	tavān	کردمال
جزیمه	gazīrak	jazīrag	
جستجو کنند (مالک)	xvāstār jahītan	vāstār, vāzdār jīhag	کردمالی خوارزمشاه
جستن	ōjitan	ījag	
جستن	jastak	jīstak	کردمالی خوارزمشاه
جسته	kālpāt, nāsi(κ) karp		
جید (جسم موه)			

فارسی	پهلوی	یونانی	گیشینگ
مید (بیجان)	murtak	murdag, murtak tankarr, takkra	
جسمان	tankart tanōmand		
میسیم	sūr, yasn		
جشن (مست و شامانی)	harvdāt sūr	hurdād sūr sūr	
جشن خرماد	hōm-sūr	hōm-sūr	سروغان و مسم
جشن برای تقدس بوم	kiwōt		
معبه	guhvart		
جعل	vahuman marg	vahūm, būmb	
جغد (بهر مرغ)	dōan, dōkān	duēn, dukān	
جنت (برود)	dokānak, yuxt	dugānag, jupt	
جنت (یکجا)	jigar	jigar	
جگر	suš, aušak		
جگر سفید	mālitan		
جلا دادن	burzēnaki, burzākih	burznāki, burzagī	
جلال	škod- škodišn	mazan kod	
جلال (شیکنه)	xvarr, xvar- rah, varc	marr, maza- marr	نوشه‌ای مزه‌تر
جلال (شان و شوکت)			

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشیند
جلسه	hanjaman	anjuman, mehra,	گردشگاهی و آلودیم
جلو	pēš, nazd, handēmān frāč tačitan	pēš, nazd, amdēn -tačag	
جلو رفتن (دورین)	" tačak pahrextan	-tačok, julawgir ēr-rēčag,	جلو رفتن جنگالی جلوگیر دلی جفت
جلو رفته	barēn, burzok burzišnomand	barēn burzbund	جلو رفته و پیری و جلو برکت سپاس خدای گشتن
جیل (اعتد)	yam, jam	jam	
جیم	hūčihrih	vašš-čehrag, šarr-surat	
جمال	nastōrag, mastarg yimšēt	mađāl, kadul jamšēt	گردشگاه مژول
جمعه	srēšotak		
جم درخشان (جشن)	handērišn	hambār kamag	
جمع شده (توده جمع)	sārēnītan	swārag, osārag	
جمع کردن	vāčīnītan		
*	amarakān	amragān	
*	anbūh	amboh, mučči	
*			
جمیت			
جمیت			

فارسی	پهلوی	بربری	گیشینگ
جنگل (بیشه)	vēšak, van, razvar	grēšag, lad	بن مان هندی
جنگل (محر)	dast	dast	
بنگنامه (تاریخی کور)	kārnāmāk	kārnāmag	
جنگنده (جنگی)	kōxšak	kušōk	
جنگیدن	košītan, purītan		
جنین و چیزی پشیه شل قتل قدشکیم ماند	daštak, gawr zahak	zahag <small>zaw, razvar</small>	
جود رقا	yav, sē	jav, sā <small>zaw, razvar</small>	
جود دان	pasaxv, patvāc pat	passav, pir-vačan	
جواب (پاسخ)	pasaxv guftan	passav guš-, day-	
جواب دادن	duyītan	—	کردنای عطفی بزرگ
جواب دادن (ایرینی)	gawāl	gwāl-	کردنای زگواله
جوان (برنا)	juvān, purnay	juvān, varnā	کردنای
جوان (دیره)	tarnak	tarnik	
جوان (میش و زهری شکل کش)	gušn, gōšn	guš, gūšig	
جوانشیر (نوعی)	kēhist, zahāk	kehstir, zahg	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گوشه‌ها
جوانمرد	arvand rāt, azāt-mart	arabund, azad-mard	زمانی و مرد زمانی و گشت
جوان درخت (کوک)	kūyak		
جواهر نشان	gōhrak, pistak	gahrig, gisāg	
جوان برنای	juvānh, purnāyih	javuni, varnai	
جوجه تین			
جود	rātih		
جود کسر	šak		
جود (گوز، مرد)	gōz		
جوشان (طایم بخت)	xārtēnitan	šardag	گردان و شردگ معد
جور (قابلیت)	gōhr, mātak	johr, mītag	
جور اصلی (ذاتی)	ham-bunih	bunig	گردانی
جوی آب	jōy	joh	گردانی
جوی آب (در باریک)	xān	kahn	
جوه سراسیب	nikūn āb	nigūn-, nīl, sar-xip, sar- šuwag	گردانی
جوه سراسیب	gēhān, gētik, axvān	ghān, gēdig	

فارسی	پهلوی	عربی	گیشنگ
جهان (منسوب به خلعت)	getihih	gēdihī	جهان (منسوب به خلعت)
جهان (بطریق این جهان)	gētihihā	gēdihia	جهان (منسوب به خلعت)
جهانی (این جهانی)	gētāhik	gēdaig	جهان (منسوب به خلعت)
جهت	ārah, dašn <small>kušt</small>	ārag, kas kas	جهت (منسوب به خلعت)
جهت	rōn	rī, rah	جهت (منسوب به خلعت)
جهت (بلند)	ōrōn	ārrah, ērra	جهت (منسوب به خلعت)
جهت کتده	niyāw, niyāp		جهت (منسوب به خلعت)
جهش	jah šn, vāz šapāk		جهت (منسوب به خلعت)
جهنده			جهت (منسوب به خلعت)
جهنم	dušaxv	dūjāk	جهت (منسوب به خلعت)
جهنمی (دوزخی)	ēr-āxt, ērāxtak	jāndumī, dojikī	جهت (منسوب به خلعت)
جهود	yahūt	jahū, jahut	جهت (منسوب به خلعت)
جهیدن	jahitan, jastan jastak	jīhag	جهت (منسوب به خلعت)
جهید		jīstōk, jīhōk	جهت (منسوب به خلعت)
جهیز	dahīč	dāj,	جهت (منسوب به خلعت)

فارسی	پهلوی	لوی	گیشند
چابک	čāpuk, āsānpād, varlak	časpān, čawak subakpād, gardōk	کردگار
چادر	čātur	čādar	*
چارپا (مثل گاؤد خرو مروسته درخت)	čahār-pāō, čārpād	čihārpaō, čārpādag	کردگان و ساجده دو پا و نه دست و پا تا پا و نه دست و پا
چاره	čarak, darmān čarak-vēnīh	čārag, darmān čāragindī	
چاره پزی	čārīk	čārahīg	
چاره کردن	čārak kartan	čara kan- čāra sēz	
چاره مند	čārōmand	čārabund	
چاره مندا	čārōmandihā	čārabundihā	
چاشت	čāšt	čāšt	کردگانی
چاشنی	čāšnīk	čāšnīg	
چاق (فریه)	farpih, frapih	pirbah, pazzōr	
چاق (دورود حیوان و خزل)	pīh	pīg	کردگانی و سون و خزل و سیت و خزل و خزل
چاقو (کارو)	kārt	kārč	

فارسی	پهلوی	لوری	گیشینگ
چاکر (طبع و فرمانبرداری)	čakar, ermān, rahik	čakar, ermān, rahak	چاکر (طبع و فرمانبرداری)
چالاک (تیر موش)	šepāk, tuxsākih, tuxšišn, čah, mağ	šipōk, šiwar, šipārk	چالاک (تیر موش)
چالاک			
چال			
چاهی	čāhik	čāhīg	چاهی
چاه	čāh, xān, xānak	čāt, kahn, kahnak	چاه
چاه آب چشمه کوچکتر	āpān-xān	āpānī-kahn	چاه آب چشمه کوچکتر
چاه آب درگاه بزرگتر	xānik	kānīg	چاه آب درگاه بزرگتر
چرا	čē, čē rāy, čīm	par čē, čihā,	چرا
چراگاه	čarak, gāv-yōt	čarāg, -jūd, jād, zīd	چراگاه
چراگاه و دیوار	vāsān, vastar	giyābān	چراگاه و دیوار
چرب	čarp, rōgnik	čarp, rōgnīg	چرب
چرب زبانی	čarp-zuwānih	čarp-zwānī	چرب زبانی
چرخ	čarpīh, pīh, pīhv, pīm, ras	čarpī, pīg, rēs	چرخ
چرخ (نک)			چرخ (نک)
چرخ (آبکش از چاه)	gartināk	gardēnok, čark	چرخ (آبکش از چاه)
چرخان	gertānitan	gardēnag	چرخان

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
چرخ زدن	tanītan	tanag	کردگای
چرخ بخت	mang	bang	
چرخ	mūzg, rīm		
چرخین	čirkēn, āhīt		
چرم	čarm	čarm, čamr, droj, druwā postkārī	ارده زده سیرنگ
چرم سازی	postkārīh		
چرمین	čarmēn		
چوب بازی	dār-vāčik	dārgwāzīg	
چوب خورد (چوب قشیر طر)	hūkart	hūd, hōd	
چوب چگون (.)	hūgōn	hūdgōn	
چوبیده به هم آمیخته	hombast	hambast	
چشم	čašm, doiar	čamm	
چشم (به مرد چشم ناز و تبر طر)	čašma	cammeḥā	
چشم با نام گزن	čašm-i-vaṭam	bādām-čamm	
چشمک (متر طر)	mēčišn	mēčāt, mēčak milaṭk	
چشمک نغز چشم بیم نغز	mēčītan	čammuk yanag	
چشمه	čūmuk, āpocur	čammuk, āpocur	

فارسی	پهلوی	لوحی	گیشینگ
چشم (چشمه که حرکت نکند) چشمه (چشمه که حرکت نکند) چشمیدن	xānik, xan čāñitan, mičētan mizitan	kānīg, kahn čašag, mičag pizag, pīnz-girag čōšnīg, čass	چشمیدن (چشمه که حرکت نکند) چشمیدن (چشمه که حرکت نکند) چشمیدن (چشمه که حرکت نکند)
چشمیدن (چشمه که حرکت نکند)	čāñnik	čōšnīg, čass	چشمیدن (چشمه که حرکت نکند)
چشمه	čēgōn	čōn	چشمه
چشمه	čand	čunt, činka,	چشمه
چشمه (نوک تلمه کوه)	čakat	šikk, jikk	چشمه (نوک تلمه کوه)
چشمه (قصد)	čikāmak	čikāmag	چشمه (قصد)
چشمه (ناتوانی و آواز)	čakā	čagonk, čaronk	چشمه (ناتوانی و آواز)
چشمه (شبه گنجینه)	kutīnak čakōč, kopēn	kutīnak, kudinag	چشمه (شبه گنجینه)
چشمه	čakar-zam	čakarrok	چشمه
چشمه	patak		چشمه
چشمه	brisk, šāmak čē-ih	čēā	چشمه
چشمه	parastūk		چشمه

فارسی	پهلوی	عربی	گیشنگ
چنگا (کسی که قفل را می‌برد)	čilānkar		
چاق (لت)	vazr. gat	gurz, latt.	
چاق دار	gaṭvar		
چمش	čamīsn	čamišt	
چمنزار	vāstar		
چمیدن (فرامیدن)	čamītan	čamag	چمنزار و چمنزار
چنار (درخت)	čīnār	čīnāl	چنار (درخت)
چنان	etōn	ančus	کردمانی (کردمان)
چنانی	etōnīh	ančusš, amčusi	کردمانی (کردمان)
چنبر بازی (نوی بازی)	čambar vācīk		
چند	čand, hand	čunt	
چندان	čandān	čandan	
چندی	čandīh	čandi	
چنگ نوار	čang srāy	čang jan	
چنگ نواز	vīn srā	bīnājānok	
چسین	eton, ōrōn, ō(h)	ančen	اندرن (اندرن)
چوب	čop, đar	đar	

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشنگ
چوب (نئے)	graw	gīraw	گردگال
چوب سوزاندن (سوز)	ēsm, ēzm		
چوب	dārēn	dārēn	
چوبان	šupān	šupānk, šuw- ān, šuwānag	سودگال شوان
چوہن (نوی بازی)	čōpakān, čōpīgān		
چون	čēgōn, kā		
چہ	čē	čē	
چہ (وقت)	kad, katār	kad, kadēn kadi	گردگال چار
چار	čahar	čihār, čār	
چار بار تکرار شدہ	čatr-uš-rūt		
چار پای	čahār-paō, čahārvāk	čihār-paō, čarpādāg čār-līng	گردگال چار پاہ
چار پای اصلی (نوی بازی)	čahār-zang, pasē, pasvik	pas	بلوچی گردگال چار پای
چہرما	čaharin,	čihārēn, čārēn	چہرما
چہارہ	čahār-dah		
چہار دہم	čahār-dahōm		
چہار شنبہ	čahār šumbat		
چہار صد	čahār sat		

فارسی	پهلوی	سومی	گیشی
چهار گوش	čahā grāk, četrang		
چهارم	čahārom		
چهر چدرمه	čitr čahar māhak	čārmahīg-	
چهره	čihrak	čēhrag, dēm	
چهار یک	čuhār ēvak	čārik	کردگان
چهل	čaha	čill	ه
چه وقت	kaō čēnišn	kaō, kadī, kadēn čēn	کردگان و پهلوی و گیشی با پیش و پهلوی و گیشی من یا قبل یا بعد چشم یا گوش
چیدن (آسم، بزم چیدن)	čīnītan	čīnag	
چیدن (معدن)	čītak	čītag- čīnōk	
چیره	čēr		
چیر (غالب میسلط) چیره	apar ōžih čītih	abar-rāj, abār-u, rī	
چیرگی	člā	čī	
چیز	čīs-ic	čīē, čī-is	
چیزی	čīnstān	čīn	
چین (ملک)	čīnik	čīnīg	
چین (مردم یا مملکت)			

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشنگ
عاجت	niyāz, must	nāz	ج
چشمه (خواستند به خوردن)	niyāzēn	nāzbund	کمالی
	mustoman		
عاشیه	karānak	kirr	
	kustakih	kašš-w-zakk	
دکوه، کوه که یک حد این کوه بلند	parrak	parrag	
مامل	dar	dar, bod	
حاصل صبح	mar	mārag, mankat	
حاصل دادن	vinartan	gīnarag	بزرگ مان کردن
حاصل شده	vinārtak		بزرگ . . .
حاصل کردن	vindatan		
حاضر (موجود)	handēmān	andēm, awdēm	کردن و حاضر شدن
حافظ	nikās dāstar	nigādār	که از رعایت داشت
حافظ	ayāt, vir, varm	yāt, gir, girām	آوردن
خیال	hōš, kērōk, kīrōk	hōš	
ماتله دشتی (مغز)	matakīh	mitk, mitak	کودک در دشت
			تیم سرگشت

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشیند
حاکم	framātār/-pat		
حاکم (مردار)	šatrdār		
حاکم (استان و صوبه)	marzpān		
حاکم (جهان آرا)	rāyēnōk	raōēnak	
مالا	nūn	nūn, nīn	
حالا (کنون)	ōknu	annū, annī	
حامل (نامری)	dāštar	dištār	سرومائی
«(پیام آسمانی و کلام مقدس)»	mānsr-bar pusōmand	māsal, māsalbar āpus	
حایله (جیومات)	tam-burtar	lāp-purr	
حایله (انسان)	panāk	panāg	
حای (پشت و پناه)	pānak pāspān, pātar, ōbarišn	pānok, panāg, pāswn, pākhar abrist	
حای	xūnōmand	hannū-	
حای	zurtāk	zurt	
حای	ēvarik	yavarīg, yabbarīg -iš	
حائض	-č, - ič		
عجیب (رازهای جرای)			
عقی			
عقی			

فارسی	پهلوی	عربی	پیشینه
نخ بری	pat-ič	paris, parē	
نخ یی	ēvak-ič	ēvak-iš	
جواب	partak	pardag	کردگانی پرده
بپ	nīhan, xēmīh		
نجم	tan	dū, tan, badan	
مد (اندازه)	andāčak	andāč	
مد پیاپاش	patmānag	paymānag	
مد (مرز)	kanār	kinār, kir	
مد (مرز)	sahmān, vimand	sim, dang	
مد (مرز)	kamist	kammuk, kamēn	
مد اقل	vēšīst, čand-tom	gēštir, čandī	
مد اکثر	miyanak	miyānag, niyāmag	
مد فاصل	miyānjak, -čik	miyānjig	
مدود	kustakihā	kaš-w-takkā	
عذر کردن	dāštan		
عذر گرفتن	rānēnītan		
مرات	garmīh, būnuy	garmī(g)	کردگانی پاشنی

فارسی	پهلوی	پهلوی	گشاید
مرع	āz		
حرف	vāč, varš		vācin, guštin gwaš, gāl gušag, gāl, āyag
حرف زدن	guftan, <i>alīyatan</i>		
حرف زدن (باستفیل)	drāyitan		drāenag
حرف زدن	pat uzvānīh		badzwānī
حرف زدن	rōwišn, rōwisnīh		rawišt, rawwāj
حرکت (د نقار)	čandišn		čandi, čandist
حرکت (بجا و خود مثل شجر)	jumbiān		jumbiān
حرکت (مثل زلزله)	vāz, viherišn		gvāz, gwānz, piherī
حرکت	jandīnēnītan		čandēnag
حرکت دادن (مثل پریم)	jumbēnītan		jumbēnag
حرکت دادن (مثل زمین و دریا)	raōenītan, rāyeni-		raōēnag
حرکت دادن	hamē, rawiśniha jumbiānik		hamuk-rawānū jumbiātig
حرکت دائم	viherišnik		pēhrīg
حرکت کردن	jandītan		čandag
حرکت کردن (در دشت)	jumbītan		jumbag
حرکت کردن (بجا و خود)			
حرکت کردن (مثل زلزله)			

سردی های طوفانی و برف

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشنگ
رنگ کردن (دویدن تیر)	tačitan	tačag	
رنگ	burz, - burzākīh parnikān	burznāki, parniwār, pariwar	برنجی رنگه‌ها، پیکس و چکمه رنگه زینا و زین جوتایت
در نقش (روزگشت)	āzvar, ruzdak		
درین	hamēmai	hammal, ham- bel, hambal	مقل بان کوشالی و بلوچی جولین مردم کوشالت
در (بکار، هم پیشه شریف انفس)			
در (هم عمر)	hamēstār	hamsar	
مس (مامل)	boō	boō	
مساب (بادل و شاه)	marak, amār, marisn	mārag, marisi	
مساب با انگشت یا قلم	ōsmār	uśmār	
مساحلر (بادل و شاه شیل چریان)	āmārēnitār	mārēnok	
مساکرین در - - -	āmarēnitan	mārag, mārē- nag	
مساکرین انگشت یا قلم	ōsmārtan	uśmārag	
مید	arišk, arašk	rašk	
مید	mūlit		
مید	varan		
مید	kōn	kēnag	

فارسی	پهلوی	برهمی	گیشنگ
میسود	kēnik _۱	kēnagi	
عشره	varanik karm	kirm	
عشره زیاده (فوق هزار جان)	xrafstar	ravstār, rastār >	
حصه دهم	nēmak	nēmag	
عضود (پیش آفتاب)	handēmanih	hamdēmig	
عضود (ه ه درتد)	pēsih	pēsī	
خمار	kantār	konḍok	
عنافت کردن	hanbāsitan	sanbag	
حیفر کردن	kandar	konḍag	
حیره (دکوال)	gawr. gor mag sulak		
حنه	varm	varram	
حقه کردن	nikās dāstan	niga dārag	
حقارت (دکو چکی)	xvārih	vārī	
حق	spāe	sipās, wāyag	دکوال
حق شناس	spāsdār, spās ānas spāsdarih, pāsdarh	sipāsdār, wāyadār pāsdari, wāy- dārī	
حق شناسی			

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشینگ
حق ناشناس	ana-spās	nīsipās, bē- wāyag, bēminnat, nizār pamān rāst, rāstī	
حقیر مایه	nizār patmān rāst, rāstīh		
حقیقت	rāst gōwišnih	rāstguštin, rāstgohī	
حقیقت گرایی	framān	parmān	
حکم	framāyišn	parmāyišt	
حکم (فرمان، فراموش)	ḍānāk	zānōk	
حکیم	čambar	čambur	کرد عالی
حلقه (برج و کنز و مل)	halakīh	hawlakī	سرد عالی
حماقت (خواس باختای)	garmāpak	garmāpag	سرد عالی و سرد کاپه
حمام (آبد گرم برتن)	pānāk, pānākīh, ḍar- puštīh, puštīh pas paspānī pātārīh	pānōk, -ī puštpanī, pušt-o-pad	
حایت (پاسبانی)		paddārī	
حایت	pānākīh kartan	pānag	
حایت کردن	pān	-pān	کرد عالی و پهلوی و کالان
حایت کشته (نگهدارند)	barišn	bar-o-bod	لشکر پاک، دکان، دکان و بان کشت کوه در مان پهلوی آ پاک راست
صل			

فارسی	پهلوی	یونانی	گیشنگ
حله (از جابه برشتن)	duwārišnīh, ēwgaṭ, elgaṭ	dawr	
حله کردن	dwārītan, pat- raian, vizūtan	dawr kanag	
خواب (یا بختین زن که آزاد شد)	mašyānē moīryane		
حوت (ماهی)	māhik	māhīg	کردگالی ماهی
حمله (غیرت)	nix-šadišnīh	šadd	
خوف	var	nā-var	کردگالی
خود	kust	kuft, kupt	کردگالی
حیا	nang	nang	کردگالی
حیات (نفس)	gān, gyan	gīn	
جیره (سزین و شهر فراسان)	herat	harar	
حیوان	jānvar	jānāvar	
حیوان امیرینی (سردمان دارد)	sé zafr	sai-daf, dap	
حیوان (سردکار دارد)	sé kamār	sai-kēmār	
حیوان (میردی)	xrafstar	rafstār, rastar	
حیوان ماده (برای شکار و معادن و غیره)	dēnūtak	dēnū, dēnī	کردگالی دینر

فارسی	پهلوی	دربی	گیشی
میون و شش (یکی مایه و یک دکل موناگون پیش را برونگه آید)	dat	datt	کردشال
میوانی که دندیر زمین نه می کند	anik	ünig	کردگانی نه خونی از خون یعنی زیر خانه
خاتم (انجام)	hanjāmih	anjām, āsar	
خام	kimār, xār	kēmār, kuntag	بلورمی و کردگانی دیگر یکه کشش کاچه کردگاه
خام پشت	zūzak, zūzak	juduk, juduk	
خارج	bērōn	bērōn	کردگاه و صحن و بیرون کار مرزیت - کردگانی
خام شتر	zaz, zāz	sānz	
خامی	bērōnik, uzdahik	bērūnig	
خام شدن	uzēnīhtan	uzzahī buág	
خامی کردن	uzītan	" kanag	
خاستن	xēzistan		خاستن مان کردگانی معد
خاشاک (درمائیاه)	kāhrīzak	kāhraz	
خاص	nām-čjštik	nāmīg-	
خاصیت	ya uk, gališn		
طبیعی	ristak, rastak		

خ

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشینک
خامر	dīl, varom	dīl, hâtir, zird	
خاطره	awyāt		
خاک	xāk, gul	hāk, gul	
خاک اندزد (آله)	bēl	bēl, bard	کردگی
خاکستر	xākistar, var	is- , pur	ایش یاں کردانی
خاکستر (نه زود صرف)	kūtak	gūt, gūstag, kutik, kutink	کردگان (بسی رگ)
خاکستری رگ	ātur-asturgōn, hērekgon		
خال (مطلق به خاک)	gilēn, zem-ikēn	gilēn, zamī-gēn	
خالص	apēčak		
خائن	dātār, dād̄v, dahik	dātār, dād̄vān, dahok	کردگان (خبرگ)
خالی	tuhik	hork	
خال کردن	pardāxtan, unanilan	pardēčag	
خامرس شدن آتش	murtan	mīrag	جورجی و کردگانی و برگ و گیشینک آله و درال و بیک و لر و سینگ و کتیت
خامه	xamak	hāmag	کردگان و خامه
خام (زن)	nāirīk	niārig	

فارسی	پهلوی	یونانی	گیشند
خانه	nmān	nmān.	کردمان
خانگی	nmānāy katakik	niwān niwānāy kātīk.g	
خانه دقت از خانه کوارتی	xānak	hānug	کردمانی از خانه گرد خانه گشت چوکی کرد عسل خانه و کوه پهلوان پاخانه خانه - کردمانی و کوه
خانه (دیر خانه)	xōn	un	
خانه (برای کاهان)	sarāi	sirag	کردمانی و کاهان
خانه (جای عارفی)	mān, manak, manist	manind, mand bunind	
خانه (چوب می سازند)	katak, dar,	kudḍik, dar, kudḍ	
خانه (چوب و گل) خانه (برای کاهان)	āwahan	aywān	ایوان تفت
خانه (پیر آسایش)	rāmišn mānišn	rāmagēn manind rāmagēn manind kawdā	
خانه (که خدا)	katak xvatāy katak būnukī	kud-bānukī	کردمانی و کاهان
خانه داری			
خانه (مرد یا حیوانی)	gund	gund	کردمان
خانه (تخم مرغ)	hāyik	hāyag, hayg	
خانه (بسیار و تفریح)	hāyik-dōs	āmurg hāyag-var	
خانه (مهر)	daxšak	ḍasseg, dāh	
خانه (مهر)	gannak	gennök genök	کردمانی و کاهان

فارسی	پهلوی	پارتی	گیشنگ
خجل	sarmakūn	sarmandagen	کردمان
نجست (حیا)	šarm, nang	šarm, nang	
مندا	xvatāy, yuztān	huda, yuztān	
خدای شروتمند	bag	bāgiā	
خدایمند (دارای صاحب و مال)	xvatāyomand	hucābund	کردمان خوار
خدایی	xvatāyih barānik	hudāhī(g) bāgyāi	فدایی
خدمت خداپرستش	parastišn	paristišt	کردمان پرستش
خر	xar	har, kar	
خراب کردن (پسیاه زبانی)	murnjēnitan	murjēnag	
خراب کردن و برباد کردن	nasēnitan, nasitan	nasag, nasēnag	
خراب کردن (بند و مالیدن)	obāxtan	xōbāšag, gumbāšag	
خراب کردن (و ...)	vināstan	gināšag	ماهی گشتا شنی ابرو
خراب و ...	sāi, xavāč	sar sai	کردمان سرسایر کرطله
خراسان	xvarāsān	hurāsān	خراسان درخت
خراسانی باشد و خراس	xvarāsānik	hurāsānīg	کردمان خراسان
خراسیدن (پان اسپ و ...)	randītan	randag, trāšag	پنجستان و بعلبکی
خرامان راه و قن (اسب و ...)	čamišn	čamišt	کردمان خراسان

فارسی	پهلوی	نیم‌پهلوی	گیلک
فر میرن	čamītan	čamag	بلوچ و برزگوک پاران
فرج	uzēnak, ōzīnak karčang	ūznag	فصیر
فرمگ			
خرد	xōrt	hōrt	خردمانی، خردت
خرد	xrāt	urūt	خردت مل بوچی کویش شیران
خردار (ده)	hardat, harvdāt xortakih	herdāt	خردمان
خرد بعدگ		hōrtagi	خردمانی، خورتنی
خرد پریشان	xvat-slart	"	خردمانی در استر
خرد کردن (کویدن)	kaftan, xvastian sūdan	kuṭlag, xasta- kan-suda kan-	خرد مال کشتن، دست بستن، سفت
خرد کردن (افسران گیان)	palāyītan	pā.ārag	
خردترو، بجا، مشک	palāyist	palār, palāl	خردمانی بجا،
خردم	xrntomand frazunok	varram-zānok pirah-zanak	
خردمنان	frazānakihā	pirā-zānagiā	
خرد	xōrtak, karačak haptokring, haftōirang	hūrtag, kala- w-čikk haptōeri-rang	خردمان
خوس بهتر (دوباکر)			

فارسی	پهلوی	لوحی	عربی
خرسند	xvarsand, mahmān	muhimān	
خرفتر زن، مشه کنه	xrafstar-gai	rastar-jan	
خرگوش	xargoš	kargošk	
حرم	hurram, šat	hurram, šat	
خوما	armār, xurmāk	urmāk, hurmag	
خوکس	kurk-mugas	kurkmāk.sk	
خوری	hurramih	hurrami	
خوردستی	gūr	gor	
خوردن	xrōs, kark	kurosk	
خوردن سبزه	sag xruhak	marjan	نگ خواران کرده
خوبه	xvarr, xvarrah		
خوبه مس	farrah xvarrōmand		
خزان دار	ganjwar	ganjumdār	
خسارت اقصای	vizand	gizand, gazind	
خسارات (خوردنی)	vizayih, vizayisn	gizār, gazar	
خسارات آورده (خزاکار)	vizandkār	gazindkār	

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشیند
میدن و سیدن	xvafštan, xuspitan	vasfag, vaspag	خامد، چنگ
نت افراد یا غیر بود	pinih, āz ranj	pirri, pirāhok ranj	کردن
فستک			
فیتن	xvāstan	vāst ken-	خوابد، جوت کشد
ستو (معتو)	xvāstak	vāstak	کردن در ستو
سته	ranjak	-ranjak	
خته بود	māntan	mantag, māndag	بودن، مانده
خته کردن (آزار دادن)	ranjēnitan	ranjēnag	
غیر (نام خاص)	husraw	husraw, kusraw	
غیر	pen, panik	hišt	بگردد، بخت
خشت	xišt	hušk	خشک
خشک	hušk	hošēnag	
خشان (اسبان)	husenitan, havāsenitan		
خشکسال	tang-āpin	tankāpi	
خشک شد	hošān	hošin, hošām	
غیر (خشکی)	huškān, pačān		

فارسی	پهلوی	عربی	گیشنگ
فشکیدن	husēntan	hošēnag	
فشم	hēšm, hišm, esm		
خشمگین	hēšmakan, hēšman		
خشن (دُزیر، دست)	vat-zahrak, duz-var stug	bad-zahrag, bēvar	
خُشود	xšnōmand, māmān	muhimān	
خشونت	xrūkīh, tundīh sturgīh		
خسالت	mēnišn, hok, xēm, gaušn	mann	
خسیت (ذاند)	nāirīkīh	niarigī, nārig-niarigiri	روزان یا روزگار، پارتی
خطر	bīm, vitang		
خطرناک	purr-marg		
خفاش	šapāk-parr	šapčarr	
خفتن	xuspītan, xvaptan	vaspag, vaslag	
خفته	xvaftak	vaptag, vaftag	
خفه	xafak	xapag, xafag	
خلاف (مقایس)	mēt	maṭl	
خلف	naf		
خلفت	ōbātak	ōbādag	

گیشنگ	برجی	پهلوی	فارسی
	zahāg, zank hū, hūg	zayāk hōk	هفت هفت هفت
	zāyag, zānk	zāyishn	هفت
	bundāt	bunēdatin	صفت ادب
	hamuk <i>دانه</i>	hamāk dānsrūn	هفت کد
	kumb	xumb, xumbak xanzak	نم نم مشر
		astar	خند
	kandag	xandan	خند
	kandag	xandak	خند
		huniyāk	هینا (آواز برود)
		huniyakar	مبارک آواز
	vab, var	xvēr, xvō	خواب
	vāfag, vāspag vāpēnag	xvafstan, xvāsp tan xvāp.tan	خوابیدن خوابیدن
	vābēn, vāfag, mīr, vāja	xvāpēn, xvāfak mīrak	وابره وابره

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشنگ
خوار	xvār	vār	خور ماں کردای
خواری	xvārīh tarīh	xvārī
خواست	xvāst, kām, kāmāk	vāst, kīm	کردای ماں خواست
خواستاد (خواستار)	xvāstār	vastār, vastār	کردای ماں خواستاد
خواستاد (خواستار)	nizāzand	niyāzbund, nāzbund	کردای ماں خواستاد
خواستار	xvāstan	loṭag, vōyag	کردای ماں خواستار
خواستاری (خواستار)	xvāstīn, kāmīn	vāyag, -vāhī -kāmī	کردای ماں خواستاری
خوان (سخن)	xvān	vān	کردای ماں خوان
خواندن	xvāntan	vānag	کردای ماں خواندن
..... (خط کردن)	zabāyītan	izbar kan izda kan-
..... (بر توصیف)	srāyītan	sārenag, sārag
خوابان (بنا کردن)	pasēmār	padmār/ padmerōk
.....	xvāhar	pad o-rand janok gohar
خواستار	xvāhīg, xvādiēn	vāhišt, vayag
..... (نمای)	kām	kām, kīm
.....	hū, hūp veh	hub, geh

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشنگ
فوبی	hūik, vēhik	hūpī, gēhīg	
فوبی بخوبی	xupihā	hūpihā	
خوب (یک)	nēvak	nēk	
خوب (مردم)	nēvakēn	nēkēn	
خوبداسب	hūvāsp	hūdasp	
خوباندیش	hūmenišn hūmēnitār	hūdmanništ hūmannat	
خوب (به) اندیش	vēh mēnišnīk	gēhmaništīg-	
خوب (بسیار)	frā-ron	bē-ron	بگوش کردن انت. یا گیس فطرت به روز آنت.
خوب (خوب بسیار)			سردار یا گران وید
خوب درم	hū-ramak	-ramag	
خوب زیستن در طول سال	sālān hūmānišnīh	sālān hūdmānagī	
خود	xvat	vat	
به خود متکی	xvatat	vat-it	
خود داده	xvadāl	vatdāl	
خود (کلاه آینه پسر)	sarvār	sarvār	پوشش کلاه خود

فارسی	پهلوی	بلوچی	گیشینگ
خودستا	huzvān drāy- ēnitār	zuwān-darrā- hēnok	
خودسیر	axvēškār	bēšikār	
خودسوزی	xvat-sočisnīh	vat-sočīstīh	
خودی (خیشان)	xvatān	vatiān	
خوداک، نام ریز مقدس	xvar	vurr, burr	عاشق و بلوچ بر گشت
خوداک و خدا یا که تقدیم خود را می شود	xurūn	hurūd	کردن کاری خرد
خوداکی	xvar	var, vardin	
خوددن	xvartan	varag	
خوددنی	xvartik	vārtagī, vardinī	
خودش بینی	mēnok xvarišn	mannok vartim	
خودشید	hvaršēt, xvar	horsiit, roč	خود آسان بلوچ خود آسان اورد
خودشید یا	hvarset balad	balad-	همه و در پستان گشتن بران شکوه ایران
خود (خود، خودمان، خوب)	xvarrah		
خوددوان (خودتد خوددن یعنی مغرب)	xvar-varān		خوددوان (خودتد خوددن) خود کار و زیست
خوش (خشا خوب)	xvašš, šāt, hūp	vašš, šāt, hūp	خوددوان (خودتد خوددن) خود کار و زیست خوددوان (خودتد خوددن) خود کار و زیست

فارسی	پهلوی	پهلوی	گیشینگ
فرشید پای (جایگاه)	hvaršet bālad	bālad	قدی نرزی و کردالی و پهلوی و بابل و کاروان ایت
• پیدان (معدن خورشید)	" pāyak " pētākīh hū āp	pāyak pētāgīh vašš āp	پهلوی و پهلوی و هو کاروانیت و پهلوی و ناچو تا پهلوی و پهلوی و ناچو کاروانیت و پهلوی و ناچو
خوش آب			
ورش ازام	hū-karp	vašš-kap	پهلوی و پهلوی و ناچو
ورش مافد	hū-vīr	vašš-gīr	پهلوی و پهلوی و ناچو
ورش مان (خرم)	hūrām	hurrum, rāmēn	پهلوی و پهلوی و ناچو
ورش (در حالت قرار)	rām	rām	پهلوی و پهلوی و ناچو
ورش و نمک	vahugon	vašš-gonag	پهلوی و پهلوی و ناچو
ورش سال کتده	rāmēnitār	rāmēndār	پهلوی و پهلوی و ناچو
ورش سال	rāmīšn	rāmīšt, orām	پهلوی و پهلوی و ناچو
ورش ستان (پیدا شدن)	hūsikāl, hūskār rāmēnitan	hūsikāl, vašš-sigal rāmēnag, lāmēnag	پهلوی و پهلوی و ناچو
ورش کردن			
ورش فکر	hūmēnišn	vašmannat, vašmanništ vaššērag	پهلوی و پهلوی و ناچو
ورش قامت	hūci-brak		
ورش قامت	hūrustak, hūrust hūgōwišn	vaš-rustag vaš-gwašt in	پهلوی و پهلوی و ناچو
ورش گشتار			

مے کرے کتاب

- ۱ - بلوچی اردو لغات
- ۲ - بلوچی بوسما
- ۳ - گیدی کسو حصہ اول ' دوم ' سوم ' چہارم
- ۴ - کچن آزمائک
- ۵ - رہنما لال حصہ اول ' دوم
- ۶ - جوان سال
- ۷ - لہہ گراناز
- ۸ - تاریخ بلوچستان
- ۹ - جوہر معقلم
- ۱۰ - کچن ردائک
- ۱۱ - کچن شاعری

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ